JELENTÉS
AZ 1967. ÉVI
ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS
VÉGREHAJTÁSÁRÓL

BUDAPEST, 1968

1-0091/4/68

366/K/1968-TÜK

JELENTÉS
AZ 1967. ÉVI
ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS
VÉGREHAJTÁSÁRÓL

BUDAPEST, 1968

Törvényjavaslat

a Magyar Népköztársaság 1967. évi költségvetésének végrehajtásáról

1. §

Az Országgyűlés a Magyar Népköztársaság 1967. évi I. számú törvénnyel megállapított 1967. évi költségvetése végrehajtásáról szóló jelentést

109.310,276.000 (Százkilencmilliárd-háromszáztízmillió-kétszázhetvenhatezer) forint bevétellel,

107.813,748.000 (Százhétmilliárd-nyolcszáztizenhárommillió-hétszáznegyvennyolcezer) forint kiadással,

1.496,528.000 (Egymilliárd-négyszázkilencvenhatmillió-ötszázhuszonnyolcezer) forint bevételi többlettel jóváhagyja.

2. §

E törvény 1. §-ában jóváhagyott bevételekből

az állami vállalatok befizetései 87.808 millió forint, a bevételek 80,3%-a,

a szövetkezetek befizetései 7.383 millió forint, a bevételek 6,8%-a,

a lakosság adóbefizetései 3.799 millió forint, a bevételek 3,5%-a,

a költségvetési szervek befizetései és egyéb befizetések 10.320 millió forint, a bevételek 9,4%-a.

3. §

E törvény 1. §-ában jóváhagyott kiadásokból

az ipar, az építőipar, a mezőgazdaság, a közlekedés és hírközlés fejlesztésére, egyéb felhalmozási célokra és a vállalatok pénzellátására fordított kiadás 55.326 millió forint, a kiadások 51,3%-a,

egészségügyi, szociális és kulturális kiadás 33.814 millió forint, a kiadások 31,4%-a,

honvédelmi kiadás 5.433 millió forint, a kiadások 5%-a,

rend- és jogbiztonsági kiadás 4.006 millió forint, a kiadások 3,7%-a,

igazgatási kiadás 2.832 millió forint, a kiadások 2,6%-a,

egyéb kiadás 6.403 millió forint, a kiadások 6%-a.

4. §

E törvény 1. §-ában jóváhagyott főösszegeken belül a tanácsok 1967. évi költségvetésének bevétele 24.202,314.000 (Huszonnégymilliárd-kétszázkétmillió-háromszáztizennégyezer) forint,

kiadása 22.746,895.000 (Huszonkétmilliárd-hétszáznegyvenhatmillió-nyolcszázkilencvenötezer) forint.

5. §

(1) A központi költségvetési szervek év végi pénzmaradványa 400 millió forint, amely összegből a kiadási hátralék 300 millió forint, a kiadási megtakarítás 100 millió forint.

(2) A tanácsokat és költségvetési szerveiket megillető év végi pénzmaradvány 1.400 millió forint, amely összegből a bevételi többlet 700 millió forint, a kiadási hátralék 400 millió forint, a kiadási megtakarítás 300 millió forint.

6. §

(1) Az Országgyűlés tudomásul veszi a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánynak és a pénzügyminiszternek az 1967. évi I. számú törvény 9. §-ában és 10. §-ában foglalt felhatalmazáson alapuló és az 1967. évi költségvetés végrehajtására vonatkozó tevékenységét.

(2) E törvény 1. §-ában jóváhagyott bevételi többletet a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az 1967. évi VII. számú törvénnyel megállapított 1968. évi költségvetés hiánya fedezetére fordíthatja.

7. §

Ez a törvény a kihirdetés napján lép hatályba és végrehajtásáról a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a pénzügyminiszter útján gondoskodik.

Budapest, 1968. június hó.

Vályi Péter s. k.
pénzügyminiszter

A TÖRVÉNYJAVASLAT INDOKOLÁSA

A Magyar Népköztársaság 1967. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat indokolása

A gazdasági reform bevezetését megelőző év gazdálkodását a tervezettet — több vonatkozásban az 1966. évit is — meghaladó ütemű fejlődés jellemezte. Az ipari termelés 9%-kal, az építőipari termelés 12%-kal emelkedett. Az elmúlt év a mezőgazdaság szempontjából jó közepes évnek tekinthető. A számítások szerint a nemzeti jövedelem 1967. évi növekedése meghaladta a 8%-ot. A belföldi felhasználás összességében azonban ennél is nagyobb ütemben emelkedett, amit a magas behozatal tett lehetővé. A fogyasztás 6%-kal, a felhalmozás 26%-kal volt több az előző évinél.

A gazdasági növekedés gyorsulásában nagy szerepe volt egyfelől a termelő kapacitások jobb kihasználására való törekvések fokozódásának, másfelől a belföldi és a szocialista viszonylatú külföldi kereslet élénkülésének és a vállalati beruházások magasabb készültségi fokához kapcsolódó érdekeknek is. Hatása volt e fejlődésben azoknak a gazdasági reform előkészítéséhez kapcsolódó intézkedéseknek is, amelyek az átmenet biztonságosabbá tételét célozták (vásárlóerőt meghaladó árualapok képzése). A gazdálkodó szervek önálló döntési lehetőségeit növelő lépések hatására megkezdődött a belső tartalékok feltárása.

A növekedés általános gyorsulása — jóllehet számos pozitív vonása volt (többlet akkumulációs források megteremtése, az életszínvonal emelkedése, az állóalapok bővülése stb.) — azonban nem járt együtt a gazdasági struktúra és exportképesség kellő javulásával. Az adósságállomány növekedésének célul kitűzött mérséklődését nem sikerült elérni. A fejlődést és annak főbb problémáit a költségvetés és az azzal szoros kapcsolatban levő pénzügyi mérlegek a következők szerint tükrözik.

Az állami költségvetés pénzforgalma a termelés és a forgalom élénkülése nyomán, számottevően meghaladta az előirányzatot. A költségvetés összes bevétele 4,6 milliárd forinttal volt magasabb az előirányzottnál. Ennek több mint 80%-a az állami vállalatok befizetéséből származott. A vállalatok által befizetett többlet kétharmada nyereségből, egyharmada pedig vámból és forgalmi adóból adódott. Ennek forrása nagyrészt a termelés és értékesítés terven felüli növekedése volt. Valamelyest túlteljesült a szövetkezetek, a lakosság és a költségvetési szervek befizetési előirányzata is.

A költségvetés összes kiadása 3,1 milliárd forinttal nagyobb volt az előirányzatnál. Az előirányzaton felüli terheknek több mint fele a beruházási tevékenységgel kapcsolatos. Míg a korábbi években a beruházási kiadások általában az előirányzat alatt maradtak, ebben az évben a szocialista szektor összes beruházásainak nagymértékű túlteljesítése következtében 2,5 milliárd forint a költségvetést terhelte. A többi, vállalati és helyi pénzügyi forrásokból, valamint hitelből nyert fedezetet. A költségvetési többletterhek több mint egynegyede a külkereskedelemmel közvetlenül összefüggő előirányzatokhoz kapcsolódott. A költségvetési szervek gazdálkodása általában megfelelt a kitűzött céloknak. E szervek kiadásai 44,1 milliárd forintot tettek ki, ami a feladatváltozások és megtakarítások figyelembevételével összességében kereken 500 millió forinttal magasabb a tervezettnél.

Végeredményben tehát az 1967. évi állami költségvetés 1,5 milliárd forint bevételi többletet mutat. A költségvetés bevételi többletét a folyamatos gazdálkodás szempontjából kell megítélni.

Létrejöttéhez közvetve hozzájárultak külső források is. Emellett az év végi gazdasági tevékenységből eredően számottevő finanszírozási kötelezettség húzódott át a következő évre. Az 1968. évi állami költségvetésről szóló törvényben foglaltak szerint az 1967. évi bevételi többlet a folyó évi költségvetés hiányának fedezésére van lekötve.

Az állami vállalatok pénzügyi helyzete a korábbi évekkel szemben kedvezőbb volt. A vállalatok 1967. évi jövedelmeikből jutalmazási alapok (nyereségrészesedés és jutalmazási alap 3 milliárd forint, igazgatói alap 260 millió forint, nyereségrészesedéstől függő prémium 300 millió forint) képzésére 3,6 milliárd forintot, fejlesztési és tartalékolási célokra 2,6 milliárd forintot tarthattak vissza. Az előző évinél 30%-kal magasabb vállalati alapok célszerű felhasználása és ebből megfelelő tartalékok képzése a reform első évében az átmeneti gazdálkodás biztonságát növeli.

A vállalatok pénzügyi önállóságának fokozását célozta az év végén a gazdaságirányítás új rendjére való áttérés előkészítése keretében végrehajtott forgóalaprendezés. Az állami vállalatok ennek során 44,2 millárd forint forgóalapjuttatásban részesültek, amellyel meglevő forgóalapjuk 71,2 milliárd forintra emelkedett.

A lakosság pénzbevételei a tervezettet kétszeresen meghaladó mértékben növekedtek. A vártnál nagyobb termelés és forgalom alapján a számítottnál jobban nőtt a foglalkoztatottak száma és az átlagkeresetek színvonala. A jó mezőgazdasági terméseredmények és a tervezetten felüli értékesítés növelte a paraszti jövedelmeket. A jövedelmek felhasználásában az áruvásárlásra fordított részarány fokozódása, illetőleg a pénzkészlet gyarapodásának mérséklődése volt a jellemző. Az áruvásárlások növekedését elősegítette, hogy a lakossági árualap mennyiségileg nőtt és összetételében is javult. Így a fogyasztói piacon kialakult egyensúlyi helyzet biztosította a nyugodt átmenetet a gazdasági reform bevezetéséhez. A lakossági pénzmegtakarítások 3,2 milliárd forinttal növekedtek. Ezen belül a korábbi évekhez képest csökkent a takarékbetét és nőtt a bankjegyállomány aránya, amelyben a pénztartalékok mobilitásának fokozására irányuló év végi törekvések fejeződtek ki.

Nemzetközi fizetési helyzetünkben a szocialista viszonylatú fizetési mérleg a tervezett passzívummal szemben minimális aktívummal zárult, míg tőkés viszonylatban az előirányzottnál nagyobb passzívum keletkezett. A fizetési és elszámolási pozíciók változását számottevően befolyásolták a mechanizmus reform előkészítésével összefüggő intézkedések, ugyanakkor egyes nyersanyagok importárai számunkra kedvezően alakultak. Az 1967. évi tapasztalatok ismét megmutatták, hogy a növekedési ütem gyorsulása csak akkor eredményezhet kiegyensúlyozott fejlődést, ha együtt jár a gazdasági hatékonyság javulásával.

Az 1967. évi állami költségvetés bevételei és kiadásai részleteiben, a jóváhagyott költségvetésnek és a korábbi elszámolási rendnek megfelelő tagolásban, a következők szerint alakultak.

A költségvetési bevételek

Az állami költségvetés bevételei 1967. évben az előző évinél is nagyobb mértékben haladták meg az előirányzatot. Az állami költségvetés összes bevétele 109,3 milliárd forint, 4,4%-kal magasabb az előirányzatnál, s 13,3%-kal több, mint az 1966. évi. Az előirányzottat meghaladó bevétel 87%-a az állami vállalatok befizetéseiből származott.

A vállalatok a költségvetést megillető 89,1 milliárd forint összegű 1967. évi jövedelmeikből az év során 81,4 milliárd forintot befizettek, további 7,7 milliárd forint — az elszámolási rendnek megfelelően — 1968. évben folyt be. Ugyanakkor 1967. évi bevételt képezett a vállalatok 1966. évi jövedelmeiből az 1967. évre áthúzódó 6,4 milliárd forint.

Az 1967. évi mérlegbeszámolók adatai szerint a vállalatoknál realizált jövedelem 95,3 milliárd forint volt, ami 8,3 milliárd forinttal haladja meg a költségvetés összeállításánál számításba vett összeget. A növekedés több mint 80%-a nyereség, és közel 20%-a vám és a forgalmi adó. Az egyéb jövedelmek lényegében a tervezettnek megfelelően alakultak.

A vállalatok 1967. évi nyeresége 44,6 milliárd forint, 18%-kal magasabb a költségvetés összeállításánál számításba vettnél. A nyereségnövekmény alapvetően a népgazdasági terv összeállításánál figyelembe vett ipari és építőipari termelés, valamint a belkereskedelmi forgalom másfél-kétszeresét is elérő felfutásából és a jövedelmezőség nagyrészt ehhez kapcsolódó javulásából származott.

A termelés költségeinek színvonala az iparban a népgazdasági terv összeállításánál számításba vett 0,7—1%-kal szemben 1,9%-kal, az építőiparban pedig a 0,6—0,8%-kal szemben 2,3%-kal csökkent. Ez elsősorban a termékegységre eső állandó költségeknek a volumennövekedéssel kapcsolatos mérséklődésére és csak kisebb mértékben a költséggazdálkodásban bekövetkezett javulásra vezethető vissza.

Az 1967. évi gazdálkodási eredmények alapján a vállalatok nyereségükből az anyagi érdekeltség különféle jogcímein, az előre meghatározott érdekeltségi feltételek teljesítésével összhangban 6,2 milliárd forintot, az előző évinél több mint 1,4 milliárd forinttal magasabb összeget használhattak fel közvetlenül.

Nyereségrészesedés és a jutalmazási alap képzésére fordítható összeg 3 milliárd forint, a jövedelmezőség-javulásnak megfelelően az előző évinél 470 millió forinttal (18,6%-kal) több volt. Legmagasabb a növekedés az iparban és a mezőgazdaságban (2,8, illetve 3,8 napi bérnek megfelelő összeg).

Az 1967. évben tovább folytatódott az az évek óta tapasztalható — a nyereségrészesedés növekedésével összefüggő — tendencia, hogy csökkent a nyereségrészesedésre nem jogosult, és jelentősen emelkedett az egy havi kifizetett bérnek megfelelő maximum körül elhelyezkedő vállalatok száma. Maximumot meghaladó részesedést ért el az iparban a vállalatok 26%-a, a mezőgazdaságban 30%-a, a belkereskedelemben 21%-a. A többi ágazatban a maximumon felüli vállalatok aránya a korábbihoz képest lényegesen nem változott. Ez évben sem jogosult nyereségrészesedésre az ipari vállalatok kereken 8%-a, az építőipari vállalatok 3%-a, a mezőgazdasági vállalatok 10%-a, a belkereskedelmi vállalatok 2%-a.

Az előzőekkel kapcsolatban azonban rá kell mutatni arra is, hogy az 1968. évi várható eredmények alapján képezhető részesedési alap, a személyi jövedelmek növekedésében — figyelemmel arra, hogy az átlagbéremelés fedezetét a részesedési alapból kell biztosítani — egyes vállalatoknál feszültséget eredményezhet. A jövőben a bérhez viszonyítva azonos nagyságrendű részesedés biztosítása a korábbi évekénél lényegesen nagyobb jövedelmezőség-javulást igényel azoknál a vállalatoknál, amelyeknél ez évben a maximális nyereségrészesedés került kifizetésre. Ahol kellő előrelátással az 1967. évi alapokból megfelelő tartalékot képeztek, ott az új érdekeltségi rendszerre való átmenet esetleg felmerülő nehézségeit könnyebben tudják áthidalni.

Vállalatfejlesztési alap céljaira visszatartott összeg 1,3 milliárd forint, az előző évinél 20%-kal magasabb. A vállalatok nyereségükből egyéb jogcímeken együttesen további 1,9 milliárd forintot tartottak vissza. Ebből a gyógyszeripari vállalatokat — külön érdekeltségi rendszer feltételeinek teljesítése alapján — 430 millió forint, az Állami Biztosítót kockázati alap feltöltése címén 230 millió forint illette meg. Az éves nyereségből igazgatói alap címén a vállalatok 260 millió forintot, nyereségrészesedéstől függő prémium — és az azt terhelő közteher — címén pedig 300 millió forintot tarthattak vissza. Tanácsi érdekeltségre 200 millió forint, a mezőgazdaságban biztonsági alapra pedig 145 millió forint került elszámolásra.

Annak érdekében, hogy a vállalatok az új gazdálkodási feltételek bevezetésének első évében fokozódó kockázataikra már megfelelő pénzügyi alapokkal rendelkezzenek, lehetőségük volt induló tartalékalap képzésére. Az alapba volt helyezhető a fejlesztési alap 60%-a és az egy havi kifizetett bért meghaladó nyereségrészesedés. Az előbbit a múltban kötelezően forgóalap feltöltésre kellett felhasználni, az utóbbit pedig a költségvetés javára befizetni. Ahol a vállalatfejlesztési alapból tartalékolandó összeg nem érte el az 1967. évi bérköltségek 0,5%-át, ott a tartalékalapba került az állami költségvetésből e célra biztosított összeg. A vállalatok induló tartalékalapja ezek folytán már az 1968. év elején megközelíti az egy milliárd forintot.

Az 1967. évi gazdálkodással összefüggő forgalmi adó és a vám együttes összege 24,9 milliárd forint. A nettó forgalmi adókötelezettség a tervezettnél valamivel magasabb;

az előző évinél 10%-kal több. A forgalmi adó összege — az előző évihez képest — a gyógyszeriparban, a kőolaj- és földgáz-kitermelésben, valamint a dohányiparban a belföldi értékesítéssel megközelítően azonos mértékben emelkedett. Más ágazatokban az értékesítés összetétele a nagyobb forgalmi adó hányadú termékek felé tolódott el (importból származó cement- és ásványolajtermékek; háztartási és kozmetikai vegyicikkek; borpárlat).

Az árkiegészítés összege kisebb mértékben emelkedett, mint a forgalmi adó. A közlekedésben csökkent az árkiegészítés, mert a helyi közlekedésben 1966. év második felében végrehajtott viteldíj rendezés hatása már egész évben érvényesült. A tüzelőanyag-kereskedelemben az árkiegészítés mérséklődése az 1966. évi fogyasztói áremelések forgalom-csökkentő hatására és a korszerűbb tüzelési módok elterjedésére vezethető vissza. A többi területen az árkiegészítés a forgalommal arányosan változott.

A vámbevétel a tervezettet lényegesen meghaladó import következtében 950 millió forinttal több az előirányzottnál.

Az illetményadóból származó 6,6 milliárd forint bevétel lényegében az előirányzatnak felel meg. Eszközlekötési járulék címén 12,9 milliárd forint — az előirányzottnál közel 200 millió forinttal kevesebb — folyt be, mert az átlagos állóeszközállomány egyes beruházások megvalósításának késedelme és a rendkívüli selejtezések állománycsökkentő hatása következtében a költségvetés összeállításánál számításba vettnél alacsonyabb volt.

A népgazdaság állami és szövetkezeti szektorának készletei — a mezőgazdasági termelőszövetkezetek készleteit ide nem számítva — 1967. évben 10,8 milliárd forinttal emelkedtek, s megközelítették a 149 milliárd forintot. A vállalati készletnövekedés több mint fele az iparban, egynegyede az élelmiszeriparban, egynegyede pedig a belkereskedelemben valósult meg.

A készletalakulásra 1967. évben is hatott a gazdasági fejlődés: az ipari termelés, a kiskereskedelmi forgalom és a beruházások növekedése. A készletemelkedés nagyobb része a második félévben következett be, a reformra való felkészüléssel összefüggő készlettartalékok tudatos képzése miatt. A vállalatok törekedtek olyan anyagbázis létrehozására, amely a várhatóan növekvő és módosult összetételű kereslet kielégítését is lehetővé teszi. A Magyar Nemzeti Banknak a hitelezés során szerzett tapasztalatai szerint az 1967. évben — a korábbinál már kevesebb kötöttséggel folyó gazdálkodás keretében — a termelő vállalatok elsősorban alap- és segédanyagokkal, a belkereskedelem pedig biztonsági árualapokkal igyekeztek növelni készleteiket. Az év végi készletalakulásban szerepe volt az import előszállításoknak is, amelyet a vállalatok kezdeményeztek, mert ezzel a régi mechanizmusban még elérhető kedvezményeket (központi eszközök igénybevétele, kedvezőbb árfolyam stb.) használhatták ki. Ugyanakkor továbbra is jelentős szerepe volt különböző, részben még a korábbi gazdaságirányítási rendszer merevségeiben gyökerező anyaggazdálkodási nehézségeknek, valamint vállalati gazdálkodási hibáknak, amelyek indokolatlan beszerzések, anyag túlbiztosítások, kooperációs összehangolatlanságok stb. révén növelték a készletszintet és immobilizálódáshoz vezettek.

Az **ipari vállalatoknál** az év során 69,5 milliárd forint jövedelem képződött, ami 4,4 milliárd forinttal nagyobb a tervezettnél. A többletből 3,7 milliárd forint nyereségben, 700 millió forint pedig forgalmi adóban valósult meg. A vállalatokat 26,3 milliárd forint nyereségükből az anyagi érdekeltség különféle jogcímein 3,7 milliárd forint illette meg. Ebből a nyereségrészesedés 1,9 milliárd forint, ami átlagban 20,7 napi kifizetett bérnek megfelelő részesedést jelentett.

A növekvő fogyasztási és beruházási igény az iparvállalatokat teljesítményeik növelésére ösztönözte. Az állami ipar termelése az év során a tervezett 4—6% helyett 9%-kal nőtt, a foglalkoztatottak számának 2%-os és az egy főre eső termelési érték mintegy 7%-os emelkedése mellett. A termelés növekedéséből a termelékenység-javulás az előző évinél valamivel kisebb hányadot biztosított. Az átlagosat meghaladó termelés-növekedés következett be a villamosenergiaiparban, a vegyiparban, a gépgyártásban, a könnyűiparban és az építőanyagiparban. Az ipari termékek belföldi értékesítésének növekedése meghaladta az export szállításokat (beruházások céljaira 10%-kal, a belkereskedelemnek 8%-kal több termék eladására került sor, mint 1966. évben; az export az előző évhez képest 6%-kal nőtt).

Az átlagosnál magasabb volt a szocialista országokba irányuló kivitel emelkedése, ezen belül egyaránt jelentős mind a fogyasztási cikkek, mind a gépek és gépi berendezések exportjának növekedése. A fejlett tőkés országokba irányuló export 4%-kal nőtt, míg a fejlődő országok részére történő kivitel 2%-kal alacsonyabb volt az előző évinél. Kedvezőtlen, hogy gépexportunk a fejlett, valamint a fejlődő országokba egyaránt az előző évhez képest csökkent.

Az iparban a termelés költségeinek színvonala a legnagyobb mértékben a bányászatban, a kohászatban és az építőanyagiparban javult. A bányászatban a javulás jelentős részben a szén átlagár kedvező alakulásával kapcsolatos, s a gyenge minőségű szenek termelésének korlátozásából, a kohászatban pedig a termelési és technológiai fegyelem fokozódásával összefüggő fajlagos megtakarításokból ered. Az építőanyagipar költségalakulásában a kiugróan magas termelésemelkedés mellett nagy szerepe volt a kedvező természeti tényezőknek is.

A költségszínvonal-javulás nagyrésze a termelés felfutásának következménye. A korábbi éveket meghaladó mértékű fajlagos csökkenés tapasztalható az állóeszközökkel összefüggő költségtényezőkben, amit az eszközök jobb kihasználása mellett az is okozott, hogy a vállalatok az 1967. évre biztosított kedvezményes selejtezési lehetőséget törekedtek kihasználni; állóeszközállományukat 8,4 milliárd forinttal, az előző évi kiselejtezés kétszeresét elérő mértékben csökkentették.

Az ipari vállalatoknál műszaki fejlesztési célokra az 1966. évivel közel azonosan 3 milliárd forint állt rendelkezésre, s ennek mintegy 85%-át gyártmányfejlesztésre és a gyártási technológia fejlesztésére használták fel. A műszaki fejlesztés terén azonban számottevő javulás 1967. évben sem következett be. Számos vállalatnál elsősorban a termelés volumenének növelésére, a kapacitások kihasználásának fokozására irányuló törekvések érvényesültek, s változatlanul háttérbe szorultak a műszaki fejlesztési kérdések. A piaci igények minőségi kielégítésében sem történt szükséges mérvű előrehaladás.

Az állami **építőipari vállalatok**nál realizálódott jövedelem 4,4 milliárd forint volt, amiből a nyereség 2,4 milliárd forint. A nyereség közel 750 millió forinttal több az 1967. évi költségvetés összeállításánál számításba vettnél. A nyereségből — az anyagi érdekeltség jogcímein — a vállalatokat 488 millió forint illette meg, ebből a nyereségrészesedés 225 millió forint, ami átlagban 14,5 napi bérnek felel meg.

Az eredmény kedvező alakulását a termelésfelfutás és a költséggazdálkodásban bekövetkezett számottevő javulás tette lehetővé. Az építőipar az előző évihez képest 12%-kal termelt többet, s a termelés költségeinek színvonala a korábbi évekét meghaladó mértékben csökkent. Az építőipari tevékenység hatékonyságát — elsősorban a koncentrált nagyberuházásoknál — a korszerűbb szervezési és építési módok alkalmazása, a kisebb építkezéseknél pedig a helyi lehetőségek fokozottabb kihasználása javította. A dolgozók anyagi érdekeltségének fokozására tett intézkedések növelték és stabilizálták a létszámot. Az építőanyagipari termelés jelentős, az építőanyag-importnak pedig közel másfélszeres emelkedése biztosította a növekvő teljesítés anyagi feltételeit. Az építőipari termelés növekedési ütemének fokozódásában a felár érvényesítési lehetőségeknek is szerepe volt.

Az állami **mezőgazdasági vállalatok**nál az év során 1,1 milliárd forint jövedelem realizálódott, ez több mint 850 millió forinttal magasabb a költségvetés készítése során számításba vettnél. A többlet teljes egészében vállalati nyereségként jött létre.

Az állami mezőgazdaság által realizált vállalati nyereségből az állami költségvetést 456 millió forint illette meg az előirányzott 46 millió forinttal szemben. A többletbevétel zöme az állami gazdaságoktól és gépjavító állomásoktól származott. Az anyagi érdekeltség különféle jogcímein 676 millió forintot tarthattak vissza. Az elért jövedelemjavulás és szinttartás alapján járó nyereségrészesedés 286 millió forint, ami átlagban 16,9 napi bérnek felel meg.

Az állami gazdaságok a számításba vettnél mintegy 580 millió forinttal több nyereséget értek el. Az elért többleteredményekben kifejezésre jutnak az 1967. évi gazdálkodás kedvezőbb feltételei, főként az időjárás alakulása és a termelés anyagi-műszaki bázisának javulása. A pénzügyi és termelési eredmények fő mutatói sok ágazatban javultak, mert a gazdaságok a korábbinál fokozottabban alkalmazták a korszerűbb gazdálkodási módszereket és szervezettebben dolgoztak.

A gépjavító állomások tevékenységének 73,5%-a javítóüzemi szolgáltatás volt. A javítóüzemi tevékenység a célkitűzéseknek megfelelően tovább emelkedett, míg a mezőgazdasági gépi munka a gépértékesítések folytán a korábbi évhez képest csökkent.

A **közlekedési és hírközlési vállalatok** összjövedelme 4,4 milliárd forint, 140 millió forinttal több az előirányzatnál. Az elért jövedelemtöbblet azonban költségvetési bevételként csak részben realizálódott. A közlekedési vállalatok részére ugyanis devizaszerző és devizakímélő tevékenységük ösztönzésére fuvarpótlék címén biztosított állami támogatás — főként a tőkés devizaegyenlegnek a bázissal szembeni javulása folytán — 115 millió forinttal volt magasabb a számításba vettnél. A fuvarpótléknak ez a többlete a többletnyereség terhére került pénzügyileg rendezésre.

A közlekedési vállalatok nyereségükből az anyagi érdekeltség különféle jogcímein 454 millió forintot tarthattak vissza. Jutalmazási alap képzésére ebből 336 millió forint jutott, ami 15,2 napi bérnek felelt meg.

A közlekedési vállalatok áruszállítási teljesítményei emelkedésének üteme az előző évekhez képest mérséklődött. Ezt nagyrészt az elszállítandó energiahordozók (szén, brikett, tüzifa) mennyiségének csökkenése befolyásolta. Emellett a vállalatok fokozódó figyelmet fordítottak a szállítások gazdaságos szervezésére is. Az előző évhez képest bekövetkezett fajlagos költségszintcsökkenés 1,5%, amit a kapacitás jobb kihasználása, a külföldi vasúti kocsik igénybevételének csökkenése, a műszaki-gazdasági mutatók javulása mellett a helyes bérgazdálkodás is megalapozott.

A közlekedési vállalatok devizaszerző és devizakímélő tevékenysége 1967. évben tovább fejlődött. A tőkés valutában elért nettó bevétel 45%-át a vasúti közlekedés biztosította. Az előző évvel szemben jelentősen nőtt a gépjárműközlekedés és a légiközlekedés aránya, a hajózás részaránya viszont csökkent.

Az állami **belkereskedelmi** ágazatban 4,5 milliárd forint jövedelem realizálódott. Ezen belül a nyereség 4,2 milliárd forint volt, amelyből a vállalatok 540 millió forintot tarthattak vissza. Jutalmazási alap képzésére a belkereskedelmi vállalatok 240 millió forintot, 18,2 napi bérnek megfelelő összeget fordíthattak.

Az eredmény kedvező alakulásában az áruforgalom növekedése játszott elsődlegesen szerepet. Az áruforgalom az előző évinél 24,2 milliárd forinttal (13%-kal), a tervezettnél pedig 21,3 milliárd forinttal (11%-kal) volt magasabb. A kiskereskedelmi forgalom ennél valamivel kisebb mértékben nőtt.

Az áruforgalom növekedése kedvezően, az összetételében bekövetkezett változás pedig hátrányosan befolyásolta a kereskedelem nyereségét, a forgalom ugyanis az eladási árakban az átlagosnál alacsonyabb nyereség- és költségfedezetet (árrést) tartalmazó vegyesiparcikkek javára tolódott el. Ugyanezen tényezők hatására a kereskedelmi ráfordításokban viszonylagos csökkenés következett be.

A belkereskedelem készletei 3,3 milliárd forinttal (9,7%-kal) növekedtek, a múlt évi 2,4 milliárd forinttal szemben. Ebből a nagy- és kiskereskedelem készletállományának emelkedése 1,8 milliárd forint, a készletezői készletemelkedés 1,5 milliárd forint. A nagyarányú készletnövekedés az új gazdaságirányítási rendszerre való áttérés biztonságát szolgáló tartalékképzéssel és a jelentős forgalomemelkedéssel kapcsolatos. A magas készletnövekedés ellenére — elsősorban az ipar kínálata miatt — a kereskedelmi készletek összetétele eltért az előzetesen cikkcsoportosan megadott feladattól. A vállalatok több cikkből nem tudtak tartalékolási kötelezettségüknek eleget tenni, ugyanakkor a rendelkezésre álló termelői kapacitásokat olykor készletezési feladatokat meghaladóan is kitöltötték megrendeléssel. Ez a körülmény, valamint egyes, a tényleges fogyasztói igényektől eltérő beszerzések — elsősorban a nagykereskedelemben — a készletek bizonyos mérvű deszortálódásához vezettek. Nehezítette a várható forgalom felmérését az új árak és árarányok közzétételének késedelme is.

A **népgazdaság többi ágazataiba** (külkereskedelem, felvásárlás és egyéb) tartozó vállalatoknál együttesen 11,2 milliárd forint jövedelem realizálódott, ami 1,6 milliárd forinttal több a költségvetés összeállításakor számításba vettnél. A jövedelemtöbblet megközelítően azonos

mértékben a vállalatok nyereségéből és a tervezettet meghaladó importtal kapcsolatos vámtöbbletből származott. Ugyanakkor a felvásárlási ágazatban a sertés-felvásárlási árak év közi emelésével kapcsolatban közel 200 millió forinttal nőtt az árkiegészítési igény.

Az ágazatok realizált jövedelméből a nyereség 6 milliárd forint, ebből a bankok és pénzintézetek nyeresége 5,1 milliárd forint. Ez utóbbiak 760 millió forint összegű többletnyereséget értek el. Ennek zöme a vállalati hitelállományoknak a számításba vettet közel 4,5 milliárd forinttal meghaladó növekedésével, az átlagkamatláb némi emelkedésével, továbbá a tervezettnél kedvezőbb költségalakulással függ össze. A biztosítási díjbevételek is a számítottnál 10%-kal magasabbak voltak és a káralakulás is kedvezőbb volt a számítottnál.

* *
*

A **szövetkezetek** elért jövedelmükből különböző jogcímeken közel 7,4 milliárd forinttal járultak hozzá a költségvetés bevételeihez.

A szövetkezetek vagyoni és pénzügyi helyzete ebben a számadási évben is tovább erősödött. A kisipari szövetkezetek 1,7 milliárd forint, a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek 1,4 milliárd forint nyereséget értek el. A mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél a termelésből származó bruttó jövedelem az állami támogatások javító hatását is figyelembe véve 22,1 milliárd forint volt, ami 14%-kal magasabb az előző évinél. A bruttó jövedelem 64%-a személyi jövedelmekre, 25%-a felhalmozási és egyéb alapok képzésére szolgált, további hányada pedig adóként a költségvetést illeti meg.

A termelés és a forgalom tervezettnél valamivel nagyobb felfutása, továbbá a jövedelemadóztatásban érvényesülő progresszivitás folytán a kisipari termelőszövetkezetek az előirányzottnál 8%-kal, a földművesszövetkezetek (általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek) 12%-kal nagyobb összeget fizettek be forgalmi adó és jövedelemadó címén.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek forgalmi adója is meghaladta a költségvetés összeállításánál számításba vett összeget. A jövedelem- és a földadó befizetéseik — az állami szerveknek értékesített kenyérgabona után járó adókedvezmény, valamint az ár- és belvízkárok miatti adótörlések következtében — az előirányzott alatt maradtak. Adóbefizetéseik összességükben azonban 4,2%-kal meghaladták az előirányzatot. A szövetkezetektől származó társadalombiztosítási járulék többlete nagyrészt azzal függ össze, hogy a számításba vettnél nagyobb mértékben nőtt a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél foglalkoztatott külső munkaerők száma.

A **lakossági adókból és az illetékek**ből származó költségvetési bevételek lényegében az előirányzottnak megfelelően alakultak.

Az adópolitikai elveknek megfelelően az 1966. évben kialakult adóterhelési szint az érintett rétegeknél összességében változatlan maradt, illetve csak kismértékben emelkedett, de az egyéni adóterhek összegében — a jövedelmek szóródásának megfelelően — erőteljesebben érvényesült a differenciáltság. Az adóztatásban a kivetett adó a korábbinál jobban igazodott az egyéni jövedelmekhez. Előrehaladás történt annak a követelménynek a megvalósításában is, hogy a különböző adóztatási formákat (évenkénti kivetés, adórögzítés, adóátalányozás) az egyes adóalanyok jövedelmi és személyi viszonyainak megfelelően alkalmazzák.

Egyéb befizetések címén 2,3 milliárd forintot valamivel meghaladó összeg folyt be, ami az előirányzatnál kereken 350 millió forinttal alacsonyabb. Az előirányzattal szembeni lemaradás alapvetően azzal kapcsolatos, hogy a központi készletek tervezett csökkentése nem következett be.

A költségvetési kiadások

Az 1967. évi állami költségvetés 107,8 milliárd forint kiadása 3%-kal magasabb az előirányzottnál. A kiadások 30,3%-a felhalmozási és azon belül is döntő részben beruházási célokat szolgált. A kiadási többletek kereken 64%-a felhalmozási kiadás.

A népgazdaság szocialista szektorában **beruházások**ra 56,6 milliárd forintot, az előirányzatnál 15,7%-kal többet fordítottak. A központi forrásból megvalósuló állami beruházások 34,4 milliárd forintot, a vállalati saját alapból és egyéb helyi forrásból megvalósulók 16 milliárd forintot, a szövetkezeti beruházások 6,2 milliárd forintot tettek ki.

A központi és a saját forrásból megvalósított állami beruházások volumene az előző évihez képest 19%-kal nőtt. A bankok adatai szerint állami beruházásokon belül központi forrásból 14%-kal, a saját forrásokból 22%-kal több beruházást végeztek. A szövetkezeti szektor állóalapjainak bővítésére fordított beruházások összege 1967. évben 11%-kal haladta meg az 1966. évi felhasználást. A beruházási előirányzatok nagyarányú túlteljesítése azonban nem járult hozzá számottevő mértékben az ismert feszültségek feloldásához. A beruházási ráfordítások növekedését nem követte az üzembehelyezések üteme, a befejezetlen beruházások állománya tovább emelkedett.

Az 1967. évben beruházási kiadások címén az állami költségvetésben 23,2 milliárd forint, az előirányzottnál 2,5 milliárd forinttal több került elszámolásra. Ebből 20,8 milliárd forint a tárgyévi beruházások finanszírozására, 2,4 milliárd forint pedig az 1966. évben megvalósult beruházásokra 1967. évben pótlólag teljesített kifizetésekkel kapcsolatos. Az állami beruházások pénzügyi fedezetét képezte ezeken az összegeken felül a vállalatok által befizetett 12,8 milliárd forint beruházási hányad is.

Az 1967. évi beruházási terv teljesítésének adatai mutatják, hogy a beruházási volumen növelésére irányuló korábbi törekvések tovább erősödtek. Újabb beruházások indítása, a beruházási saját pénzügyi források számítottnál magasabb összege és a gazdaságirányítás új rendjére való átállással összefüggő kötetlenebb gazdálkodási lehetőségek mellett hozzájárult ehhez a beruházási javakat előállító ágazatok termelésének növekedése is. Pénzügyi szempontból külön problémát jelent, hogy a folyamatban levő beruházások befejezésének költségvetési terhei éppen a reform kezdeti időszakában érik el az eddigi legmagasabb szintet, holott a vállalati önállóság kiterjesztése a korábbi döntések terheinek mielőbbi csökkenését követelné meg. Az 1967. évi beruházási terv túlteljesítése következtében várhatóan az 1968. évi beruházási ráfordítások is 5—6 milliárd forinttal haladják meg a kereken 57 milliárd forintos előirányzatot s ebből az állami költségvetést várhatóan 2—2,3 milliárd forint terheli a jóváhagyott előirányzaton felül.

A pénzügyi források oldaláról az értékhatár feletti beruházásoknál ütemkorlátozás nem volt. (A Beruházási Bank a tényleges teljesítéseknek megfelelően folyósította az esedékessé vált összegeket.) A vállalatok és szövetkezetek saját forrásai a tervezettnél magasabbak voltak. A vállalati alapokból közel 3 milliárd forinttal többet fordítottak beruházásokra. Központi döntések az év folyamán tovább növelték a feladatokat és a hitelkihelyezések emelkedésével együtt fokozták a beruházási keresletet; a hiteligénybevétel több mint 2 milliárd forint volt. Mindehhez járult az év során a folyamatban levő beruházások kidolgozás alatt álló új, átmeneti finanszírozási rendjének az a hatása, amely növelte a vállalati döntési körbe átkerült, a beruházások év végi magasabb készültségi fokához fűződő érdekeltséget. (Ha a beruházás év végi készültségi foka a 80%-ot elérte, a befejezést teljes összegében, ha a 20%-ot meghaladta, a költségeket 40% erejéig költségvetési juttatásból kell fedezni.)

Anyagi-műszaki oldalról a magas teljesítést az építőipari kapacitás növekedése, a hazai gépipar növekvő teljesítése, a szocialista relációban mutatkozó aktívumok csökkentése érdekében serkentett szocialista és a megnövekedett tőkés gépimport tette lehetővé. A beruházási javakat előállító ágazatok növekvő termelése találkozott az új gazdaságirányítási rendszer kialakulóban levő rugalmasabb, magasabb teljesítésre ösztönző szabályaival, ugyanakkor azonban a nem hatékony fejlesztést fékező szabályozók még alig működtek.

A célkitűzéseknek megfelelően kiemelkedően magas az előző évihez viszonyítva a teljesítés növekedése az értékhatár feletti beruházásoknál, ugyanakkor a terv a saját alapból és a helyi forrásokból megvalósult beruházásoknál teljesítés-növekedéssel nem számolt, holott jelentős túlteljesítés következett be.

A folyamatban levő értékhatár feletti beruházások 1967. évi előirányzata 18 milliárd forint volt, míg a tényleges ráfordítás 19 milliárd forint. A beruházásoknak ebben a körében a ráfordítások nagyobb mértékben nőttek az átlagosnál. Az egyedi nagyberuházások közül a tervezettet meghaladó teljesítés a szegedi kőolaj- és földgázprogramra, a Gyöngyösi Hőerőműre, a Székesfehérvári Szélesszalaghengerműre és a TVK polietilén beruházásra koncentrálódott. A Borsodi Vegyi Kombinát PVC II., a MÁVAG motorgyártás-fejlesztés és a METRO beruházásaiban azonban jelentős lemaradások vannak.

A „Kormány által kijelölt" 77 értékhatár feletti beruházás és a két összefoglalt fejlesztési célkitűzés (járműfejlesztés és földgázprogram) tervezett éves üteme is túlteljesült, de a túlteljesítés aránya némileg alacsonyabb az átlagosnál.

A vállalati beruházások közé átsorolt beruházásoknál a nagyobb volumenű túlteljesítések a belföldi gépbeszerzéseknél a vaskohászati, a gépipari és a vegyipari ágazatban, az importgép beszerzéseknél pedig a gépipari ágazatokban alakultak ki. Ezekben a túlteljesítésekben több esetben csak az előző évi lemaradások pótlása — tehát általában nem a beruházások befejezésének gyorsulása — jelentkezett.

A célcsoportos és értékhatár alatti beruházások körében 1,9 milliárd forint összegű túlteljesítés történt, nagyobbrészt az év során engedélyezett új beruházások (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium járműbeszerzés, Országos Vízügyi Főigazgatóság ár- és belvízvédelem, Nehézipari Minisztérium országos kőolaj- és gázvezeték-rendszer kiépítés stb.) és a központi lakásberuházások forint előirányzatainak túlteljesítése miatt.

Központi lakásberuházásokra a terv 2,9 milliárd forintos előirányzatával szemben 3,6 milliárd forint került felhasználásra. Összesen 17.291 lakás készült el, ami a tervezettnél valamivel több. A tanácsi lakásépítési előirányzat túlteljesült, az öröklakás építéseknél viszont lemaradás mutatkozott.

Az 1967. évi nagyarányú beruházási teljesítés mellett a beruházások befejezésére irányuló törekvések nem jártak mindenütt eredménnyel. Az 1967. évben 48,2 milliárd forint értékben helyeztek üzembe állóeszközöket. A befejezésre tervezett értékhatár feletti beruházások közül 191 üzembehelyezése történt meg, a nagyrészt 1966. évről elmaradt beruházások pótlásaként pedig 37 teljes és 93 részleges üzembehelyezés történt. Az értékhatár feletti beruházások közül 85 beruházást nem helyeztek üzembe. A befejezetlen állomány a bankok adatai szerint az 1966. évi 5,5 milliárd forinttal szemben 8,4 milliárd forinttal nőtt, s meghaladja a 43 milliárd forintot. Az állománynövekedés abból a szempontból is kedvezőtlen, hogy mind az 1968. évi, mind a következő évek beruházási tevékenységét erősen determinálja.

A termelőszövetkezeti beruházásokra fordított közel 5 milliárd forint 12,5%-kal haladta meg a tervezettet. A túlteljesítéshez szükséges pénzügyi fedezetet a termelőszövetkezetek saját eszközeinek számítottnál magasabb színvonala biztosította, amely főleg az amortizációs alap-képzési lehetőség épületekre és építményekre való kiterjesztése folytán következett be. (Az 1967. évi terv és az állami költségvetés ezzel a tényezővel ilyen mértékben még nem számolt.)

A termelőszövetkezetek 1,3 milliárd forint hosszúlejáratú beruházási hitelt vettek igénybe, ami a saját pénzügyi források említett bővülése miatt 671 millió forinttal alacsonyabb a tervezettnél. Közel 1,3 milliárd forint beruházási kedvezményben részesültek, ami — zömmel egyes ültetvények vártnál nagyobb mértékű termőre fordulása miatt — kereken 300 millió forinttal magasabb az előirányzatnál. A szövetkezetek beruházásaik finanszírozásához 2,4 milliárd forintnál valamivel nagyobb összegű saját eszközzel járultak hozzá.

Az építési beruházások — a befejezetlen beruházások állománynövekedése mellett — mintegy 25%-kal haladták meg az előirányzatot, az állatférőhelyek száma jelentősen nőtt. Az

állatállományhoz képest a férőhelyek száma országosan elégséges. Egyes területeken azonban a férőhelyek nem megfelelő eloszlása miatt férőhelyhiány van, más területeken viszont a férőhelyek egyrésze kihasználatlan. A férőhelyeknek közel egyharmada azonban szerfás épületekben van és így kicserélésre vár. Az állatférőhelyek mintegy 8%-a nagyüzemi használatra alkalmatlan.

A termelőszövetkezetek építési és egyéb beruházásaik megvalósításának elősegítése érdekében továbbfejlesztették saját kivitelezési kapacitásukat. Az ilyen beruházások volumene 22%-kal nőtt, és ezzel elérte az összes beruházás 52%-át. Javult a gépellátás, a termelőszövetkezetek a tervezetthez képest 20%-kal több mezőgazdasági gépet szereztek be. A géppark fejlesztésével egyidejűleg nem következett be kielégítő javulás a gépek kihasználásában és az alapvető munkák komplex gépesítésében sem.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek több mint 1,3 milliárd forint középlejáratú hitelt vettek igénybe állatvásárlásra, gépek, felszerelések és egyéb állóeszközök beszerzésére, talajjavítási, talajvédelmi és vízrendezési munkálatokra, felújításra és egyéb célokra.

A termelőszövetkezetek egyéb üzemviteli tevékenységükhöz (állattenyésztés, erdőtelepítés és felújítás, melioráció stb.), valamint egyes szövetkezetek jövedelmük kiegészítéséhez közel 3 milliárd forint vissza nem térítendő állami támogatásban részesültek. Az állattenyésztési és állategészségügyi célkitűzések megvalósítására az állami költségvetés a gazdasági ágazat előirányzatai között biztosított fedezetet. A fertőző állatmegbetegedések megszüntetése terén az elmúlt év során jelentős eredményeket értek el. Gümőkórmentesítésre kereken 120 millió forint került felhasználásra, ez az összeg az előző évinél 20%-kal magasabb.

A kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezetek pénzügyi helyzete — változatlan támogatási színvonal mellett — javult. A termelőszövetkezetek 26%-a — 792 termelőszövetkezet — részesült összesen 800 millió forint jövedelemkiegészítő állami támogatásban. A javuló pénzügyi helyzet ellenére a kedvezőtlen adottságok között gazdálkodó szövetkezetekben az egy dolgozó tagra jutó személyi jövedelem és a felhalmozás mértéke egyaránt lényegesen elmaradt az országos átlagtól. A termelőszövetkezetek differenciálódása és a gyenge termelőszövetkezetek területi koncentrálódása fokozódott. A gazdasági nehézségekkel küzdő szövetkezetek több mint fele néhány megyében (Borsod, Nógrád, Somogy, Szabolcs és Zala), a kedvezőtlen természeti adottságú területeken található. Az 1967. évi kedvező termelési eredmények és a jelentős összegű állami támogatás hatásának tulajdonítható, hogy év közben számottevően csökkent a fizetési nehézségekkel küzdő termelőszövetkezetek száma. Az év végi mérleghiány összege is kevesebb volt az előző évinél.

A termelőszövetkezetek egy részénél — az üzemi vezetés nem megfelelő színvonalának következtében is — helytelen jövedelemfelosztási arányok és ezért jövedelemelosztási feszültségek keletkeztek a különböző termelési ágakban dolgozók jövedelme között. A termelőszövetkezetekről szóló 1967. évi III. törvény és végrehajtási rendeletei alapján a gazdaságok 1968. évi terveikben a jövedelemfelosztásnak már olyan új rendszerét érvényesítik, amely a jövedelmek korábbinál helyesebb felosztását eredményezi.

A kedvező gazdasági év eredményeit kihasználva a termelőszövetkezetek nagyrésze jelentős biztonsági tartalék képzésére törekedett. Emellett azonban több, magasabb gazdálkodási színvonalon levő szövetkezet tartózkodott a fokozottabb fejlesztési alap képzéstől, sőt a személyi jövedelemnövekedésnél kisebb arányban növelte fejlesztési alapját.

A **Hitelfedezeti Alap** növelésére az év során a tényleges szükségletnek megfelelően 2,1 milliárd forintot fordított a költségvetés. Az 1967. december 31-ével végrehajtott forgóalaprendezés pénzügyi fedezetét az állami költségvetésnek a bankoknál levő hitelfedezeti alapjai biztosították. A forgóalaprendezés eredményeként a rendezésbe bevont vállalatok forgóalapja az egyéb vállalati saját pénzügyi forrásokkal együtt az 1967. év végére számított forgóeszközállomány átlag 75—80%-át finanszírozta. A termelőeszköz-kereskedelmi vállalatoknál és a külkereskedelemben a reformmal kapcsolatos feladatváltozások forgóalapra gyakorolt kihatásainak bizonytalansága miatt, az építőiparban pedig a befejezetlen termelést illetően — mivel ez utóbbi indokolt szükségletének felmérésére irányuló munkálatok még nem voltak lezárhatók — a forgóalaprendezésre csak kellő tapasztalatok birtokában, a későbbiekben kerülhet sor.

A **vállalatok pénzellátására** fordított 15,5 milliárd forint, 1,4 milliárd forinttal haladta meg az előirányzatot. Ebből 350 millió forint a tervezettet meghaladó mezőgazdasági gépek értékesítésének támogatási többlete, 820 millió forint pedig a külkereskedelmi árkiegyenlítés keretében, alapvetően az import túlteljesítéssel kapcsolatos vámtöbbleteknek a vállalatok részére történő megtérítéséből adódik. Ez utóbbi többletteher a költségvetés egyensúlyát azonban nem rontotta, mert az előirányzattal szemben azonos összeggel a vámbevételek is növekedtek.

A külkereskedelmi áruforgalmi terv teljesítése mind a behozatal, mind a kivitel oldalán lényegében azonos volt. Az exportterv 106,2%-ra, az importterv 105,7%-ra teljesült. A tervteljesítés mértékének megítélésénél azonban arra is figyelemmel kell lenni, hogy az 1967. évi külkereskedelmi terv az előző évinél valamivel alacsonyabb exportot és magasabb importot irányzott elő. A devizakitermelési árarányok 1967. év során az exportban valamelyest romlottak ugyan, de az importban javunkra mutatkozó külföldi árcsökkenés és lefölözési többlet ennek költségvetési terheit ellensúlyozta.

* * *

A **költségvetési szervek** által ellátott feladatokra az 1967. évi költségvetés 43,6 milliárd forintot irányzott elő. Az előirányzatokban megtestesülő alapvető célkitűzés az volt, hogy e szervek növekvő feladataikat gazdaságosan, a korábban hozott takarékossági intézkedések eredményeinek megőrzésével, újabb megtakarítási lehetőségek feltárásával valósítsák meg. Ezt több, a gazdaságirányítási reformot előkészítő intézkedés segítette.

A tervezés rendszerének új vonásaként a minisztériumok és a tanácsok már az 1967. évben a részükre megállapított költségvetési előirányzatok keretein belül, illetőleg a tanácsok költségvetési szabályozóinak figyelembevételével saját hatáskörben szervezhették meg az intézmények és az alsóbb tanácsok részletes költségvetési előirányzatainak összeállítását. Az irányító és gazdálkodó szervek az előző évinél szélesebb körű felhatalmazást kaptak az előirányzatok év közi változtatására is. Új vonásként jelentkezett a gazdálkodásban, hogy az 1967. évi költségvetést jóváhagyó törvény felhatalmazta a minisztériumokat, a tanácsokat és az intézményeket az év végi pénzmaradványok következő évi felhasználására. A felhatalmazás azt is célozta, hogy az irányító, valamint a gazdálkodó szervek tartalékok képzésére törekedjenek és ezáltal az új gazdálkodási rendszerre való áttérés zökkenőmentes legyen.

A költségvetési szervek az 1967. év folyamán a célkitűzéseknek megfelelően gazdálkodtak és a tervezett feladatok mellett megoldották az év közben felmerült új feladatokat (az útkarbantartási, felújítási munkák meggyorsítását, az ár- és belvízvédekezéssel és az influenzajárvánnyal kapcsolatos többletfeladatokat) is. Az év közben felmerült szükségletek az eredeti előirányzaton túl további 1,9 milliárd forintot igényeltek. A költségvetési szervek az év folyamán tevékenységük ellátására 44,1 milliárd forintot fordítottak, ami az előző évi kiadásokat 3,1 milliárd forinttal — 7,6%-kal — az eredeti előirányzatot 500 millió forinttal haladja meg. A kiadások növekedését csaknem teljes egészében a társadalombiztosítási rendszer, demográfiai tényezők, korábban elhatározott beruházások (kórházak, iskolák stb.) üzembehelyezése indokolja. A feladatok teljesítése után a költségvetési szervek az év végén 1,8 milliárd forint összegű maradvánnyal rendelkeztek. A maradvány döntő részben a tanácsok bevételi többletéből származott, további része pedig főleg műszakilag a múlt év végén megvalósult felújítási munkák utólagos pénzügyi rendezésének fedezete és csak kisebb részben (400 millió forint) kiadási megtakarítás.

A kiadások közül a szociális és egészségügyi kiadások 23,1 milliárd forintot kitevő összege az előző évit 1,8 milliárd forinttal, az eredeti előirányzatot 625 millió forinttal haladta meg. Ezen belül a társadalombiztosítási feladatok ellátását 16 milliárd forint, az egészségügyi és szociális intézmények működését 7,1 milliárd forint biztosította.

A *társadalombiztosítási kiadások* az 1966. évi kiadásokhoz viszonyítva 1,4 milliárd forinttal — 10%-kal —, az eredeti előirányzattal szemben 565 millió forinttal nőttek. A társadalombiztosí-

tási járulékbevételek az előző évivel szemben 816 millió forinttal — 7,9%-kal — emelkedtek, a munkavállalói létszám, az átlagkeresetek növekedése és a progresszív nyugdíjjárulék bevezetése miatt.

A társadalombiztosítás kiadásai között a nyugdíjkiadások összege 8,1 milliárd forint, ami az előző évinél kereken 9%-kal, 650 millió forinttal, az eredeti előirányzatnál 70 millió forinttal több. A kiadásoknak az előző évivel szembeni növekedéséből 365 millió forint a nyugdíjasok számának emelkedésével, 250 millió forint az átlagnyugdíj növekedésével függ össze. Az állami nyugdíjasok száma átlagosan 900.000 főt tett ki. A havi átlagnyugdíjak összege közel 800 forint volt, ami 3,7%-kal magasabb az előző évinél.

A termelőszövetkezeti nyugdíjasok száma 48.000 fő, a járadékosok száma 308.000 fő volt. Az új termelőszövetkezeti nyugdíjtörvény 1967. január 1-vel lépett életbe: a korábbinál magasabb nyugdíjakat állapítottak meg, a járulékfizetés mértéke azonban az év végéig átmenetileg a régi maradt. A Termelőszövetkezeti Nyugdíjalapnak adott állami támogatás — ezért és a jogosultak számának emelkedése miatt is — a tervezettnél 114 millió forinttal magasabb összegű lett. Az Alap részére az év folyamán 487 millió forint állami támogatást kellett folyósítani.

Az elmúlt évben a családi pótlék folyósítása 2,5 milliárd forintot igényelt, ami 155 millió forinttal több az előző évinél. Az 1966. évben év közben végrehajtott családi pótlék emelés, illetve a termelőszövetkezeti tagoknál a jogosultság kiterjesztésének hatása az egész évben érvényesült. A születések számának 7%-os növekedése ellenére a családi pótlékra jogosultak száma a megállapított felső korhatárt elérők kilépése folytán csökkent. A családi pótlékra jogosult családokon belül a többgyermekes családok aránya évről évre kevesebb.

Készpénzsegélyekre az előző évinél 460 millió forinttal, az eredeti előirányzatnál 361 millió forinttal fizettek ki többet. A kiadásokon belül a táppénzkiadás az előző évivel szemben 268 millió forinttal — 11%-kal — emelkedett. A rendkívüli nagy növekedést a munkavállalók számának emelkedése és a magasabb átlagkeresetek, továbbá a járványos influenzás megbetegedések indokolják. Ez utóbbi miatt a táppénzes arányszám évi átlagban 4,9% volt, a tervezett 4,5%-kal szemben.

Gyermekgondozási segély címén az 1967. év második felében 65 millió forint kifizetés történt. Az év végén a segélyt 34.000 dolgozó nő vette igénybe.

A járóbetegellátás keretében gyógyszerkiadásokra az 1967. évben 2 milliárd forintot, az előző évinél és az eredeti előirányzatnál 180 millió forinttal (10%-kal) fordított többet a költségvetés. A növekedést a biztosított létszám (2%), a vényátlagár (4%) és az egy biztosítottra jutó vénytételszám (4%) emelkedése együttesen alakította ki. Az elmúlt években kialakult magas gyógyszerkiadások, valamint a gyógyszerárváltozások indokolják a gyógyszerárak felülvizsgálatát és a térítési rendszer módosítását.

A *szociális és egészségügyi ellátás* 7,1 milliárd forintot kitevő összege 370 millió forinttal haladta meg az előző évi kiadásokat. A kiadások növekedése főként az intézményi hálózatfejlesztéssel függ össze. A pénzügyi lehetőségek keretei között azonban sor került a szociális segélyek kisebb mértékű felemelésére, a gyógyintézetek higiéniája anyagi feltételeinek javítására.

Az egészségügyi és szociális intézmények kiadásaiból 3,5 milliárd forintot a kórházak és klinikák működésére fordítottak, ami 192 millió forinttal több az előző évi kiadásnál és 113 millió forinttal haladja meg az eredeti előirányzatot. A növekedés azzal függ össze, hogy az év folyamán a tervnek megfelelően a gyógyintézeti ágyak száma 1.600-zal gyarapodott. Egy gyógyintézeti ágy fenntartási kiadása átlagosan 42.500 forintról 44.000 forintra nőtt.

A fejlesztések ellenére a kórházi ellátottság színvonala nem javult eléggé. Az épületek nagy része avult, korszerűtlen. A kórházak zsúfoltsága komoly akadálya a kórházi higiénia javításának, a betegellátás fokozódó követelményei kielégítésének.

A járóbetegellátás 1,2 milliárd forint összegű kiadása 41 millió forinttal haladja meg az előző évit, de 15 millió forinttal alacsonyabb az eredeti előirányzatnál. A rendelő- és gondozóintézeti óraszám napi 1.500 szakorvosi óraszámmal 35.740-re nőtt, az engedélyezett óraszámból azonban 660 óra nem volt orvosi létszámmal betöltve. A betöltetlen óraszám az egyes megyékben

jelentkező szakorvosi hiánnyal függ össze. Az elmúlt év folyamán a járóbetegellátás fejlesztésének fő feladata a vidéki fogszakorvosi ellátás további kiépítése volt, amit 180 végzett fogorvos nagyrészének vidéki munkahelyre irányításával oldottak meg. Az 1.500 szakorvosi óra növekedéséből 1.200 óra a fogászati rendelésekre jutott.

Az általános orvosi körzetek száma az engedélyezett 80 új körzettel 3.620-ra nőtt, de 142 körzetben nem volt orvos. Feltehetően az orvosirányítás eddigi módszereivel szemben az új pályázati rendszer jobban elő fogja segíteni az orvosok vidéki munkahelyre áramlását. A legtöbb betöltetlen állás Borsod, Szabolcs, Szolnok és Pest megyékben volt. Az 1967. évtől orvoslakás vásárlására biztosított előirányzatok feletti rendelkezési jogot a tanácsok kapták meg, de az elkövetkezendő években erre a célra helyi erőforrásaikból is többet kell fordítani.

Az anya-, csecsemő- és gyermekvédelem feladataira az 1967. évben 802 millió forintot fordítottak, az előző évi kiadásnál 39 millió forinttal többet, míg az eredeti előirányzatnál 14 millió forinttal volt kevesebb a kiadás. Az Országgyűlés a beterjesztett 1967. évi költségvetési javaslatban szereplő férőhelyfejlesztést 400 férőhellyel felemelte, ennek alapján 1.600 férőhely létesült.

Az 1967. év elején bevezetett gyermekgondozási segély-rendszer hatása ezideig még csak abban jelentkezett, hogy a bölcsődei elhelyezésre várók száma némileg csökkent. A bölcsődei elhelyezést igénylők számának csökkenésével a továbbiakban is számolni kell, új bölcsődék létesítése általában azokon a területeken lesz indokolt, ahol ilyen intézmények még nem működnek.

Az év folyamán tovább bővült a gyermekorvosi hálózat, 60 új gyermekorvosi körzet létesült, s így országosan 499 gyermekorvosi körzet működött az év végén.

A csecsemőotthoni és az egészségügyi gyermekotthoni férőhelyszám a szükségesnél alacsonyabb, az indokolt elhelyezési igényeket a 100%-on felüli kihasználtság ellenére sem tudják kielégíteni. Ezzel szemben a szülőotthonok kihasználtsága csak 85%. Emiatt a szülőotthoni hálózatból néhány kis ágyszámú, ki nem használt intézményt át lehetne szervezni más célra.

A közegészségügyi és járványügyi feladatokra, valamint az egyéb egészségügyi intézményekre és célokra fordított összeg 626 millió forint volt, ami 50 millió forinttal haladja meg az előző évit. A közegészségügyi feladatok ellátása, valamint a járvány elleni védekezés az 1967. év folyamán is szervezetten valósult meg. E terület ellátási színvonalának javítását a közegészségügyi-járványügyi hálózatban foglalkoztatottak számának 210 fővel való növelése biztosította.

A szociális otthonokra fordított kiadások az előző évi kiadásokat 14 millió forinttal, az eredeti előirányzatot 7 millió forinttal haladták meg és 390 millió forintot tettek ki. A szociális otthoni férőhelyek száma 600-zal emelkedett és elérte a 25.000-et. A férőhelyek kihasználtsága magas — 98% — volt. Az öregek napközi otthonainak száma fokozatosan gyarapszik; az év végén 197 ilyen intézmény működött.

Az üdültetés állami támogatását 321 millió forint szolgálta, ami az előző évinél 21 millió forinttal, az előirányzatnál 10 millió forinttal magasabb. Kedvezményes szakszervezeti üdültetésben 225.000 felnőtt és 47.000 gyermek vett részt, 14.000 fővel több, mint az előző évben. Az üdültetés keretében a korábbinál több lehetőség nyílt a külföldi csereüdültetések bonyolítására. Számottevően javult az üdülők felszereltsége, az elhelyezés kulturáltsága is.

A kulturális és oktatási kiadásokra 10,7 milliárd forintot, az előző évinél 520 millió forinttal többet fordított a költségvetés.

A kiadások túlnyomó része — 8,2 milliárd forint — a szakemberszükségletre vonatkozó prognózisok alapján meghatározott oktatáspolitikai célkitűzések megvalósítását szolgálta. Oktatási rendszerünk eddig elért eredménye mellett a további korszerűsítés széleskörű pedagógiai, közgazdasági, szociológiai vizsgálatokat igényel, bár az egyes oktatási típusok körében tovább nőtt a szakmai képzettséget nyújtó iskolák aránya: az 1960. évben 100 általános iskolát végzett közül 30 fő tanult tovább gimnáziumban, 14 fő szakmát adó középiskolában és 43 fő szakmunkástanuló-intézetben, míg az 1967. évben 20 fő tanult gimnáziumban, 16 fő szakmát adó középiskolában és 46 fő szakmunkástanuló-intézetben. Ennek megítélésénél figyelembe kell venni, hogy a végzős általános iskolai tanulók létszáma 107.000-ről 181.000-re nőtt.

Az oktatási kiadások között a tanácsok kezelésében levő területi óvodák fenntartására a költségvetés az 1967. évben 788 millió forintot, az előző évinél 26 millió forinttal többet fordított. A kiadások növekedése főleg az 1967. évben megvalósult 2.200 óvodai férőhelyfejlesztéssel függ össze. A vállalatok által fenntartott óvodákkal együtt az év végén az óvodáskorú gyermekek 52%-ának (197.000 fő) elhelyezését lehetett biztosítani. A tanácsok rendelkezésére álló pénzügyi eszközökből az utóbbi években az óvodák kulturáltságának, felszereltségének javítására is sor került, emiatt az egy óvodai férőhelyre jutó kiadás nőtt. Az óvodáskorú gyermekek létszámának lényeges csökkenése, valamint a jobb kihasználtság ellenére az 1967. évben férőhelyhiány miatt 12.000 gyermeket nem tudtak az óvodákban elhelyezni. Az elkövetkező években további elhelyezési problémát okoz az óvodáskor 3 évről két és fél évre történő leszállítása.

Az alsófokú oktatási intézmények fenntartására 3,2 milliárd forintot használtak fel, ami az előző évit 98 millió forinttal haladta meg. A kiadások növekedése teljes összegben az oktatás feltételeinek javításával függ össze, mivel az általános iskolába járó gyermekek száma az 1967—1968. tanévben mintegy 50.000 fővel tovább csökkent. Az oktatás körülményeinek javulását jelzi az, hogy az egy általános iskolai tanulócsoportra jutó tanulók száma 32 főről 31 főre, az egy osztályteremre jutó tanulócsoportok — a váltott tanítás mértéke — 1,37-ről 1,35-re csökkent. Az általános iskolai napközi otthonokban elhelyezett gyermekek aránya az össztanuló létszám 14,5%-a volt. Az általános iskolai diákotthonok létesítése a tanyai és falusi iskolák megszüntetését, illetve körzetesítését segítette elő. Az 1967—1968. tanévben 75 diákotthonban, közel 4.900 általános iskolai tanuló nyert elhelyezést. A diákotthonokban az évi átlagos 1.000 forint térítési díjjal szemben az egy férőhelyre jutó évi átlagos fenntartási költség eléri a 7.200 forintot.

A nevelőotthonok fenntartására az előző évinél 20 millió forinttal többet, 443 millió forintot fordítottak. Az 1967. évben a nevelőotthoni férőhelyek száma közel 500-zal, az egy férőhelyre jutó kiadás 15.170 forintról 15.640 forintra nőtt.

A szakmunkástanuló képzés kiadásai az év folyamán 53 millió forinttal nőttek és meghaladták a 900 millió forintot, a tervezettnél azonban 91 millió forinttal alacsonyabbak voltak. Az év folyamán a szakmunkásképző intézetekben — az oktatáspolitikai és munkaerőgazdálkodási célkitűzéseknek megfelelően — a demográfiai hullámból származó megnövekedett tanulólétszám képzési feltételeinek biztosításával egyidejűleg, a képzés további színvonalemelését is meg kellett valósítani. A feladatok maradéktalan végrehajtására nem került sor, főleg egyes szakmák iránt évek óta mutatkozó elégtelen érdeklődés (pl. textilipar, mezőgazdaság) és a viszonylag nagyarányú év közi kimaradások miatt. A tanulók átlaglétszáma a tervezettnél 10.500 fővel alacsonyabb. A 187.600 össztanuló létszámon belül az első évre felvett tanulók száma az előző évvel megközelítően azonos, 80.500 fő volt.

A középfokú oktatási intézmények fenntartására 1,3 milliárd forintot használtak fel. A középiskolai tanulók száma az előző évihez viszonyítva 2.600 fővel csökkent, az 1967. év végén kereken 228.000 fő volt. Az össztanulólétszám alakulásának megfelelően tovább csökkent az egy osztályra jutó tanulólétszám. Az 1966. évi 33,7 fővel szemben az egy osztályra jutó tanulók száma az 1967. évben némileg mérséklődött. Az első évfolyamra felvett tanulók száma az 1967. évben általános iskolát végzettek 38%-át jelenti (az előző évben 39% volt). Diákotthoni elhelyezésben 37.000 fő középiskolai tanuló részesült.

A felsőfokú oktatási intézmények kiadásaira 1,4 milliárd forintot, az előző évinél 49 millió forinttal többet biztosított a költségvetés. Az intézmények főbb feladatát ebben az évben is az oktatás korszerűsítése, a reformtantervek további fokozatos bevezetése képezte. Folytatódott a felsőfokú technikumok és szakiskolák oktatási színvonalának javítása és a nagyobb oktatási egységek kialakítása.

A felsőoktatási intézmények hallgatólétszáma az előző évhez képest 5.600 fővel kevesebb volt. A lemaradás — a kívánatos tendenciáknak megfelelően — az esti és a levelező tagozaton jelentkezett. Az összes hallgatólétszámon belül 23,8%-ra emelkedett a felsőfokú technikumokban és szakiskolákban tanulók aránya.

Az 1967. évben megvalósult új létesítmények javították a diákotthoni ellátottságot. A meg nem felelő diákotthonok egyidejű felszámolása miatt azonban a diákotthonokban elhelyezett

hallgatók száma csak kismértékben, mintegy 400 fővel nőtt. Az új korszerűen felszerelt kollégiumok magas színvonalon biztosítják a hallgatók felkészülési lehetőségeit.

A hallgatók közül rendszeresen állami támogatásban az összlétszám több mint 90%-a részesült. Ezen belül a hallgatók fele kapott rendszeres pénzbeli támogatást, kedvezményes étkeztetésben pedig közel 80%-uk részesült. A különböző juttatásokra — a diákotthoni fenntartási költségek figyelmen kívül hagyása mellett — mintegy 300 millió forint került felhasználásra. Évről évre csökken a társadalmi tanulmányi ösztöndíjban részesülők aránya. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján időszerűvé vált a jelenlegi diákjóléti juttatások rendszerének korszerűsítése.

A tanfolyami kiadások 145 millió forintos összege 6 millió forinttal haladta meg az előző évit. Az év során új feladatként jelentkezett a vezetőképző tanfolyamok megszervezése és a Vezetőképző Központ létesítése. A központi tanfolyamokon mintegy 1.500 gazdasági vezető vett részt és készült fel az új gazdaságirányítási rendszer bevezetéséből adódó feladatok ellátására.

A tudományos kutatás célkitűzéseit — a vállalatok által képzett műszaki fejlesztési alapból rendelkezésre álló összegen felül — 668 millió forint szolgálta. Ebből 96 millió forint a Tudományos Kutatások Fejlesztési Alapját illette meg. Az 1967. évben elsősorban a természettudományok területén — beleértve a műszaki és biológiai tudományokat is — következett be nagyobb mértékű fejlődés. A kutatási célkitűzéseknek a társadalmi szükségletekkel való szorosabb kapcsolatát segíti elő a kutatóhelyek vállalkozásszerű szerződéses tevékenységének kiszélesítése. Részben ennek kapcsán bővült a kutatási szolgáltatások köre is: szaktanácsadással, műszerek kölcsönzésével, mérési szolgáltatásokkal és kutatófilmek készítésével.

A népművelési feladatok ellátását 936 millió forint, az előző évinél 58 millió forinttal, az eredeti előirányzatnál 33 millió forinttal több biztosította. A kiadások emelkedése elsősorban a Magyar Rádió és Televízió fejlesztésével függ össze és a műsorszínvonal javítását célozta. Az 1967. évben a rádió-előfizetők száma 64.000-rel, a televízió-előfizetők száma 110.000-rel nőtt és az év végén meghaladta a 2,4 milliót, illetve az 1,1 milliót. Elsősorban az előfizetők számának emelkedése következtében a bevétel 116 millió forinttal növekedett.

A művészeti feladatok ellátását 266 millió forint segítette elő. Ez megközelítően azonos az előző évivel és az eredeti előirányzatot 11 millió forinttal haladta meg. A növekedést — az előző évhez hasonlóan — nagyobb részt a színházak fokozódó rekonstrukciója tette szükségessé.

A testnevelési és sportmozgalom fejlesztését 272 millió forint költségvetési támogatás biztosította, ami 9 millió forinttal több volt, mint az előző évben. A nagyobb támogatás a mexikói olimpiára való felkészülés, valamint a Népstadion új sportintézményei működésének pénzügyi feltételeit javította.

A költségvetési szervek által ellátott gazdasági feladatokra közel 7,1 milliárd forintot fordított a költségvetés, ami az előző évi kiadásoknál és az eredeti előirányzatnál mintegy 600 millió forinttal több.

A többletből utak, hidak karbantartásának, felújításának és korszerűsítésének meggyorsítását 400 millió forint szolgálta. Az úthálózat javításának meggyorsítására, a közúti forgalom nagymértékű növekedéséből adódó igényeket figyelembe véve, a költségvetés az 1966. évi közel 3 milliárd forintot kitevő összeget az 1967. évi eredeti előirányzatokban 300 millió forinttal, majd év közben kormányhatározat alapján további 400 millió forinttal növelte. A felemelt előirányzat 470 km út korszerűsítésének befejezését és 534 km elkezdését tette lehetővé. A pormentes burkolatú utak aránya az 1967. év folyamán 46,7%-ról 49,5%-ra emelkedett.

A vízgazdálkodási feladatokra a költségvetés 1,1 milliárd forintot, az előző évinél 50 millió forinttal többet fordított. Az ár- és belvízvédekezést, valamint a megelőző ár- és belvízvédekezési munkák meggyorsítását az 1967. évben az eredeti előirányzatokon felül további 180 millió forint segítette. A költségvetési juttatáson kívül a vízügyi igazgatóságok által más szervek megrendelésére kivitelezett, mintegy 365 millió forint értékű létesítmény biztosította az öntözéses gazdálkodás és a belvízvédekezés fejlesztését. A megépített öntözőrendszerek kihasználása — az üzemeltetési felkészültség lemaradása és a kedvezőbb csapadékviszonyok miatt — nem kielégítő, a talajerő visszapótlásához szükséges műtrágya nem minden esetben biztosított. A belvízvédeke-

zésre fordított összegek hatékony felhasználását korlátozta a kellő tervszerűség és a rendelkezésre álló eszközök összehangolt felhasználásának hiánya.

Az igazgatási szervek feladatainak ellátása 2,8 milliárd forintot, az előző évinél 112 millió forinttal, az eredeti előirányzatnál 28 millió forinttal nagyobb összeget igényelt.

A kiadások növekedéséből 64 millió forint egyes minisztériumoknak, országos hatáskörű szerveknek a gazdaságirányítás reformja által igényelt feladatbővüléséhez kapcsolódik. Így többek között nőtt az Anyag- és Árhivatal feladata, sor került a Pénzügyminisztérium Bevételi Főigazgatósága felállítására, a Központi Statisztikai Hivatal Kutató Intézete szervezésére. Növelte a kiadásokat az is, hogy egyes ipari minisztériumok igazgatóságait hivatali jellegű szervezetté alakították át. A minisztériumok szervezetének egyszerűsítésével elért kiadási megtakarítások csak az 1968. évben realizálódnak, a létszámcsökkenések azonban már az 1967. évben ellensúlyozták az új feladatok létszámszükségletéből adódó emelkedést. Egyes tanácsi igazgatási szervek 1967. év végi átszervezésénél elért megtakarítások ugyancsak az 1968. évben éreztetik hatásukat.

Az 1967. évben az igazgatási apparátus átszervezéséből adódó előnyökön túl a felsőfokú szakképzettséggel rendelkező dolgozók arányának javulása, valamint az adminisztratív munka gépesítése is javította az irányító munka hatékonyságát.

* * *

A költségvetési szervek állandó főfoglalkozású alkalmazottainak 1967. év végi engedélyezett létszáma 2,3%-kal volt magasabb az előző évinél. A tényleges létszám az év végén 364.191 főt tett ki.

A tényleges zárólétszám az előző évit 6.348-cal — 1,8%-kal — meghaladta. A többlet összességében úgy alakult ki, hogy az év folyamán az új gazdasági mechanizmusra való áttérést megelőzően a gazdasági irányító minisztériumokban és a tanácsok szakigazgatási szerveinél végrehajtott átszervezések miatt közel 1.500-zal csökkent a létszám, egyidejűleg 8.128 fővel nőtt a szociális, egészségügyi, kulturális és oktatási szervek létszáma. Jelentős az egészségügyi intézmények létszámnövekedése (4.281 fő), amelyből 2.000 álláshely az érettségizett lányok elhelyezkedésének biztosítását szolgálta. A kulturális intézmények létszáma 3.847 fővel emelkedett, amely többségében a középiskolai és felsőoktatási hálózatbővítéssel állt összefüggésben.

Az igazgatási szervek tényleges létszáma az év végén 55.047 volt. Az összlétszámon belül az igazgatási szervek létszámaránya az előző évihez képest tovább csökkent.

Az állományba tartozók munkabére címén 8,3 milliárd forintot fizettek ki, 3,6%-kal többet, mint az előző évben. Az egyéb bérek összege 1 milliárd forint volt, 5%-kal magasabb, mint az 1966. évben. A költségvetési szerveknél az évi egy főre jutó átlagbér az 1966. évi havi 1.819 forintról — kereken 2%-kal — 1.856 forintra emelkedett. Az elmúlt év folyamán — az új gazdaságirányítási rendszerre való áttérés előkészítéseként — egyes költségvetési szerveknél, elsősorban az alsó- és középfokú oktatási intézmények vonatkozásában, új bérgazdálkodási rendszert vezettek be.

* * *

A védelmi feladatokra teljesített kiadások összege 5,4 milliárd forint, az előző évinél 369 millió forinttal több volt. A felhasználás megközelítően a tervezettnek megfelelő szinten alakult; biztosította a fenntartási és fejlesztési célkitűzések megvalósítását, az ellátás, a kiképzés és a harckészültség színvonalának fejlesztését.

A rend- és jogbiztonsági feladatokra 4 milliárd forint előirányzat állt rendelkezésre. A tényleges felhasználás — amely lényegében az előirányzat szintjén alakult ki — lehetővé tette a rend- és jogbiztonsági szervek, intézmények anyagi és technikai ellátása terén elhatározott célok megvalósítását.

A tanácsok gazdálkodása

A tanácsok a költségvetésben kitűzött feladataikat teljesítették, s az eszközök felhasználása többségében rendeltetésszerű volt. Javult a gazdálkodási fegyelem, a társadalmi tulajdon kezelése, a gazdálkodás törvényessége tekintetében az előző évinél kevesebb hiányosság volt tapasztalható. Az 1967. év folyamán — elsősorban a megyei szintű tanácsoknál — vált eredményesebbé a tanácsok gazdaságirányító tevékenysége. Megmutatkozott ez elsősorban a pénzügyi lehetőségek, illetve a szükségletek összhangjának biztosítására irányuló törekvésekben. Számos elgondolás és határozat született a bevételek növelése érdekében.

Az év végi pénzmaradványok feletti rendelkezési jog biztosítása következtében lényegesen csökkent a költségvetési szervek és intézmények korábbi években észlelt költekezése. Az év végi pénzmaradvány összege az előző évi 800 millió forinttal szemben 1,4 milliárd forint volt, amely összeg a tanácsi költségvetési és egyéb szervek kiadásainak 8%-át, az össztanácsi költségvetésnek 6%-át teszi ki. A nagyösszegű pénzmaradvány lehetővé teszi, hogy a tanácsok az irányításuk alá tartozó intézmények és egyéb szervek által nyújtott szolgáltatások és tevékenységük színvonalát az 1968. év folyamán tovább javítsák és megfelelő tartalékokat képezzenek.

A tanácsok 1967. évi **bevételei** 24,2 milliárd forintot tettek ki. Ez 3,2 milliárd forinttal több az eredeti előirányzatnál. Ennek az összegnek egy része a tanácsok által elért bevételi túlteljesítés, további része az állami támogatás növelése következtében állott elő. Az állami hozzájárulás növelését a minisztériumoktól a tanácsok részére év közben átadott feladatok, valamint a beruházások túlteljesítése tették szükségessé. A tanácsok 1967. évi **kiadása** közel 22,8 milliárd forint. Ebből beruházásokra 6,1 milliárd forint, a költségvetési szervek és intézmények kiadásaira 15,5 milliárd forint, az állami lakóházak felújítására pedig 1,2 milliárd forint jut. A 24,2 milliárd forintot kitevő bevétel és a 22,8 milliárd forint kiadás különbözete az év végi pénzmaradvány.

A bevételi források közül a vállalatok költségvetési befizetései (nyereség, eszközlekötési járulék, forgalmi és illetményadó) az 1967. évi tervezett befizetéseket közel 4%-kal haladták meg. A költségvetési szervek működési bevételeinek 8%-ot meghaladó többlete egyes év közi feladatváltozásoknak, s a különböző térítési díjak jobb kimunkálásának és beszedésének következménye. Jelentősebb még a teljesítés a termelőszövetkezetek és magánszemélyek forgalmi adóinál (141%), a kisipari termelőszövetkezetek adóinál (111%), a földművesszövetkezetek adóinál (112%), a költségvetés összeállításakor számításba vettnél magasabb termelés és forgalom, valamint a költséggazdálkodás javulása következtében.

A saját, illetve átengedett bevételek többlete ellenére az állami hozzájárulás aránya az összes bevételeken belül a tervezett 30%-ról 32%-ra nőtt. Ennek magyarázata az, hogy az Egészségügyi, a Művelődésügyi és a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium költségvetéséből év közben különböző feladatok átadására került sor, amelyek az állami hozzájárulás növelését tették szükségessé.

A tanácsok irányítása alatt álló v á l l a l a t o k termelése, teljesítménye, áruforgalma az év folyamán számottevő mértékben tovább nőtt, s 5,4 milliárd forinttal, 7%-kal haladta meg az előző évit. Legnagyobb arányban az építőipar (a tervezett 6% helyett 9%-kal) és az ipar termelése (a tervezett 7% helyett 8%-kal) emelkedett. A többi ágazat forgalma a tervezett szint körül alakult. A termelés kedvező alakulásán belül a lakossági javítás-szolgáltatás emelkedése nem érte el az átlagos ipari növekedés színvonalát, mindössze 6—7%-kal haladta meg az előző évit.

A tanácsi vállalatok költséggazdálkodása javult. Csökkent a fajlagos anyagfelhasználás és a selejt. Az iparban a termelésnövekedés háromnegyed részét a meglevő létszám és kapacitások jobb kihasználásával, a termelékenység növelésével érték el. Az építőiparban a jelentős termelésnövekedés ellenére a létszám az előző évinél alacsonyabb volt.

A vállalatok nyereségükből anyagi érdekeltség címén 510 millió forintot tarthattak vissza. Ez 92 millió forinttal több az előző évinél. Ebből az összegből nyereségrészesedésre és jutalmazásra 365 millió forint, vállalatfejlesztési alapra 117 millió forint jutott. A vállalatok az új mecha-

nizmusra való áttérés zökkenőmentes biztosítása érdekében az őket megillető összegből 100 millió forintot tartalékalapjukba helyeztek.

A tanácsok az 1967. évben *beruházási* célra 6,8 milliárd forintot fordítottak. Ebből a költségvetést terhelte 6,1 milliárd forint, 700 millió forintot pedig a tanácsi vállalatok fizettek be amortizáció címén. A beruházási teljesítés 1,3 milliárd forinttal haladta meg az eredeti előirányzatot. Az előirányzatot meghaladó teljesítést részben a nem tanácsi irányítású vállalatoktól, szövetkezeti és egyéb szervektől átvett pénzeszközök, részben pedig a központi beruházási tartalék terhére engedélyezett pótelőirányzatok eredményezték. A beruházási ráfordításokból kommunális, egészségügyi, valamint kulturális célokra 2,6 milliárd forint, lakásépítésre — ideértve a szövetkezeti lakásépítést is — 3,1 milliárd forint, míg a tanácsi vállalatok fejlesztésére 1 milliárd forint szolgált.

A beruházási tervhez képest a megyei tanácsok az átlagosnál jobb (103%), míg a megyei jogú városok és a főváros az átlagosnál kedvezőtlenebb (67, illetve 77%) teljesítést értek el. A helyenként mutatkozó alacsonyabb felhasználás építőipari kapacitáshiány és a beruházási tevékenység dekoncentráltságának következménye. Beruházási tevékenységet az új beruházások beindítására való törekvés jellemezte. A tervben szereplő 47 új értékhatár feletti beruházásból 43 megkezdődött, viszont a 40 befejezésre tervezettből csak 25 beruházás fejeződött be. Az 1967. évi teljesítés tehát számos tanácsnál növelte az 1968. évi átmenet nehézségeit.

Az 1967. évben átadásra került a salgótarjáni, a hatvani, az orosházi kórház és a nyíregyházi kórház bővítését szolgáló pavilon. Szakorvosi rendelőintézet létesült Nyíregyházán, Tatabányán, Várpalotán. Megépült 1.564 bölcsődei, 235 óvodai férőhely. Az általános iskolai tantermek száma 319-cel, az általános iskolai diákotthoni férőhelyek száma 430-cal nőtt. Befejeződött a nyíregyházi és a zalaegerszegi 200—200 ágyas szociális otthon építése. Megépült 420 km vízvezetékhálózat, közel 64.000 m^3/nap a víztermelés növekedése.

Befejeződött 15.898 lakás és megkezdődött 15.889 lakás építése. A tanácsok a tervben rögzített lakásátadást némileg túlteljesítették, a megkezdett lakásberuházás is csaknem terv szerint alakult. A tervhez képest a felhasználás tanácsonként rendkívül eltérő. A lakásépítkezéseknél legnagyobb probléma a kapacitáshiány volt. Zavarta a kivitelezést az építési anyagokban mutatkozó hiány is. Létszámhiányra és szervezetlenségre vezethető vissza a már megkezdett, de a következő években befejezésre kerülő lakóépületek 25%-os készültségi foka. Kedvező, hogy a korszerű technológiával épült lakások aránya meghaladja a 70%-ot és ebből 20%-os mértékben már házgyári technológia alkalmazására került sor.

A tanácsi költségvetési szervek és intézmények 15,5 milliárd forint kiadása az előző évinél 4,2%-kal, az eredeti előirányzatnál 2,2%-kal magasabb. A felhasználás 39,3%-a kulturális, 32,4%-a szociális és egészségügyi, 17,6%-a gazdasági, s 10,7%-a igazgatási, rend- és jogbiztonsági feladatokra jut. Az előző évihez képest kisebb mértékben nőtt a kulturális, szociális és egészségügyi felhasználás aránya az egyéb ágazatok terhére. Az arányeltolódás azonban jelentéktelen, annak ellenére, hogy a tanácsokat az 1967. évben az előirányzatok felhasználása tekintetében már nagyobb hatáskör illette meg.

A szociális és kulturális intézmények hálózata tovább nőtt, a meglevő intézmények fenntartására is többet fordítottak. A szociális otthonok, az öregek napközi otthonai, a bölcsődék, s a városokban és iparvidékeken az óvodák tekintetében nem sikerült a felmerült elhelyezési igényeket teljes mértékben kielégíteni. Javulás tapasztalható a községek és városok kommunális ellátottságában is, de az utak, hidak fenntartása, felújítása, a belvízlevezetés, s a vízkárok elleni védekezés szükségleteinek kielégítésénél az eddiginél nagyobb előrelépés lenne szükséges.

Egyre nagyobb jelentősége van a tanácsok kezelésében levő *állami vagyonnal való gazdálkodásnak*. A tanácsi vagyon értéke az elmúlt év folyamán 2,9 milliárd forinttal emelkedett és az év végén már elérte a 66,3 milliárd forintot, amiből az állóalapok értéke 61,8 milliárd forintot tett ki.

Az állami vagyonnal való gazdálkodás keretében különösen fontos az épületek, építmények állagmegóvása. A felújításra rendelkezésre álló eszközöket a tanácsok nem mindig az épületek, építmények műszaki állagának, értékének figyelembevételével osztották szét, s ennek következ-

tében a költségvetési szervek épületeinek állaga indokolatlan eltéréseket mutat. A felújítások 1968. évtől bevezetésre került új tervezési rendszere e hiányosságok fokozatos megszüntetéséhez jelentős mértékben hozzájárulhat.

Az intézmények 1967. évi gazdálkodásának felülvizsgálata során a pénzügyi ellenőrzést végző szervek megállapították, hogy az előző évek kötöttségeinek feloldásával egyidejűleg néhány területen a gazdálkodási fegyelem lazulása és indokolatlan költekezés is jelentkezett. Ez többek között abban nyilvánult meg, hogy egyes igények rohamos növekedése ellenére a kielégítésükre rendelkezésre álló pénzügyi eszközöket kevésbé fontos feladatokra átcsoportosították (például több megyében az útkarbantartási kereteket nem rendeltetésüknek megfelelően használták fel); tapasztalható volt, hogy a reprezentatív célokat szolgáló beszerzések megnövekedtek. Egyes beruházásokat (pl. kórházépítkezések, egyes kulturális jellegű beruházások) a kivitelezéskor jelentős összegben olyan többletköltségek növelték, amelyek gazdasági-műszaki szempontból nem voltak indokoltak. E vizsgálatok megállapításai arra hívják fel a figyelmet, hogy az önállóság növelése mellett fokozottabban kell érvényesíteni az ésszerű és takarékos gazdálkodásért való felelősséget.

A **Községfejlesztési Alap** keretében a tanácsok — az előző évek pénzmaradványával együtt — 2,7 milliárd forinttal rendelkeztek. A lakosság községfejlesztési hozzájárulása, a szövetkezetek befizetései terv szerint alakultak. A korábbi évekhez viszonyítva számottevően nőtt a nem tanácsi irányítású szervekkel, szövetkezetekkel közösen tervezett beruházások száma. E beruházások fedezetére mintegy 400 millió forint került a községfejlesztési alap javára átutalásra. Jelentős bevételi többlet keletkezett a házhelyek és az államosított kisebb házingatlanok értékesítéséből. A bevételekből közel 450 millió forint az állam által biztosított hozzájárulás. A rendelkezésre álló eszközöket 700 millió forinttal növelte a társadalmi munka és a helyi anyag értéke. A társadalmi munka értéke a korábbi évekhez viszonyítva megkétszereződött.

A felhasználás a tervezett 1,3 milliárd forinttal szemben 1,5 milliárd forint. A különbözetből kereken 200 millió forintot tesz ki a helyi földművesszövetkezetektől és egyéb nem tanácsi irányítású szervektől év közben bonyolításra átvett beruházások költsége. Kedvezőbben alakult a házhelykialakítás is. Előnyös, hogy a tanácsok főként a befejezetlen beruházások állományának csökkentésére törekedtek. A beruházási célra fordított pénzeszközökből több mint 700 millió forint az 1967. évben befejeződött létesítmények költsége. Új, induló beruházásra csak 280 millió forint volt a felhasználás. A községfejlesztési tevékenységet hátráltatta a kapacitás- és anyaghiány, ez utóbbi főleg cement- tégla- és fenyőfűrészáruk területén volt tapasztalható.

A tanácsok a kiadások 80%-át, kereken 1,2 milliárd forintot beruházásokra és felújításokra fordították. Viszonylag jelentős összeget tett ki a telekkialakításra, az ezzel kapcsolatos kisajátításokra és kártalanításra kifizetett összeg is. Az előző években felvett bankhitelek törlesztésére 70 millió forintot fordítottak.

A felhasználás ágazati arányai a korábbi évekkel általában azonosak. Kommunális célokra 1,1 milliárd forintot folyósítottak, melyből 275 millió forint a helyi utak, járdák építésére és felújítására jutó összeg. Szociális és egészségügyi, kulturális célokat 430 millió forint szolgálta. A községfejlesztési alap jelentős mértékben egészítette ki a tanácsok költségvetési beruházásait. Megépült 141 km szilárd burkolatú út, 1,2 millió méter járda, 360 km villamoshálózat, 12.800 közvilágítási lámpahely, 660 ezer m^2 park, 11 közfürdő, 36 törpevízmű, közel 300 orvos- és pedagóguslakás, 150 körzeti orvosi rendelő, 340 bölcsődei férőhely, 14 egészségház, 1.730 óvodai férőhely, 305 általános iskolai tanterem, 25 községi könyvtár és 83 művelődési ház és otthon.

A gazdaságirányítás új rendszerében a községfejlesztési alap, mint különálló fejlesztési forrás megszűnik. Az 1968. évtől a tanácsok beruházási célkitűzéseiket az egységes tanácsi fejlesztési alap keretében valósítják meg, amely magában foglalja a költségvetési beruházásokat és a községfejlesztési alapot is. Az egységes fejlesztési alap keretében a tanácsok önállóbb és hatékonyabb fejlesztési politikát valósíthatnak meg.

* *
*

Az 1967. évben került sor a gazdaságirányítás új eszközeinek kialakítására, a gazdasági szabályozók rendszerének kidolgozására, az irányítást végző központi és tanácsi apparátus, a vállalatok és a költségvetési intézmények új feladatokra való felkészítésére. A bevezetést előkészítő munkálatok az érdekeltekkel való szoros együttműködés mellett az év során folyamatosan bonyolódtak és az év végéig az alapvető fontosságú rendelkezések megjelentek. Az 1968. év elejétől a vállalatoknak és a költségvetési szerveknek már nagyobb a döntési hatásköre. Figyelemmel azonban arra, hogy gazdasági lehetőségeik és felkészültségük csak fokozatosan változik meg, számolni kell azzal, hogy az 1967. évben kialakult tendenciák, törekvések és a gazdaság adott helyzetéből eredő problémák az átmenet éveiben is éreztetik hatásukat.

Az 1967. évben a gazdasági növekedés meggyorsult, amiben jelentős szerepe volt a reform egyes elemei bevezetésének és az új gazdaságirányítási rendszerre való felkészülésnek. A vállalatok részt vettek az új árak kidolgozásában, folyamatos tájékoztatást kaptak a bevezetésre kerülő új pénzügyi szabályozókról (nyereségadóztatási rendszerről, hitelrendszerről, támogatási rendszerről, stb.), s mindez éreztette hatását a gazdaság vezetésében, a vállalati döntésekben. Egyes, a gazdasági reformmal kapcsolatos új rendelkezések azonban az év utolsó napjaiban jelentek meg, ami növelte a vállalatoknál az átmenetből származó egyébként is fennálló bizonytalanságokat; ez a szállítási szerződések megkötésének, illetve véglegesítésének elhúzódásában és jelentős munkatorlódásokban is kifejezésre jutott.

A reform bevezetése óta eltelt időszak tapasztalatai azt jelzik, hogy a gazdasági szabályozók várható hatása nagyjában és egészében megfelel a követelményeknek. Az ezideig ismert gazdasági jelenségek arra utalnak, hogy mind a termelés és a külkereskedelem, mind a fogyasztás és a felhalmozás a tervezettnél némileg magasabban alakul. Kedvező jelenség az egyes területeken kibontakozó verseny. A vállalatok zöme keresi a lehetőségeket a termék-választék bővítésére, a minőség javítására, a gazdaságosabb cikkek termelésének fokozására. Előtérbe került a fogyasztói érdekek védelme és a fogyasztási cikkek piacát az induláskor a nyugodt körülmények jellemezték. A lakosság megnyugvással fogadta a megfelelő áruellátást, megértéssel az árak alakulását és bizalmának megnyilvánulása az erőteljesen növekvő takarékbetétállomány.

A beruházási tevékenység azonban változatlanul élénk és a nagy érdeklődés erőteljes hatást gyakorol a beruházási javak piacán. A magas színvonalú előző évi felhalmozási tevékenység következtében a számításba vettnél lényegesen nagyobb beruházási kiadás felmerülésével kell számolni. Az első hónapok tapasztalatai is kiemelik, hogy biztosítani kell a beruházási források és célok egyensúlyának megteremtését. Ez egyfelől a kínálat fokozására, másfelől a kereslet bizonyos visszafogására irányuló intézkedések megtételét igényli.

A külkereskedelem területén mutatkozó egyes pozitív jelenségek ellenére a kereskedelmi és fizetési mérleg továbbra is érzékeny pontja a gazdaságnak. Az export-import forgalom, valamint a fizetési helyzet alakulására ezért fokozott gondot kell fordítani.

A reform indulásával együttjáró — és több vonatkozásban átmenetinek tekinthető — körülmények az állami költségvetés gazdálkodásában sajátosan tükröződnek. Az új szabályozók fokozatosan érvényesülnek és fejtik ki hatásukat az állami jövedelmek képződésére és felhasználására. A költségvetés év elejei gazdálkodása deficites volt, amit bankhitellel kellett áthidalni. Ez a körülmény a jóváhagyott 1968. évi költségvetés pozícióját kedvezőtlenül érintő újabb tényezők (elsősorban beruházási és támogatási többletigények) arra hívják fel a figyelmet, hogy ezeket a pénzügyi egyensúly veszélyeztetése nélkül vállalni nem lehet. Az állam gazdálkodásában az tehát a követelmény, hogy az 1968. évi költségvetés végrehajtása során és a következő években az egyensúlyt fokozatosan megteremtsük és megszilárdítsuk.

* * *

ÖSSZESÍTÉSEK

AZ 1967. ÉVI ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS

(Ezer

Bevételek	Előirányzat	Teljesítés
Állami vállalatok befizetései		
Eszközlekötési járulék	13,147.461	12,919.927
Illetményadó	6,549.758	6,582.647
Társadalombiztosítási járulék	5,670.000	5,808.123
Forgalmi és egyéb adók[1])	23,347.230	24,838.896
Vállalati nyereségbefizetés[2])	34,644.832	37,139.300
Egyéb vállalati befizetés	500.000	519.370
Szövetkezetek befizetései		
Kisipari és földművesszövetkezetek		
Forgalmi és jövedelemadó	2,436.000	2,610.390
Illetményadó	511.000	550.756
Társadalombiztosítási járulék	556.000	638.982
Egyéb befizetés	175.000	191.215
Mezőgazdasági termelőszövetkezetek		
Adóbefizetés	1,495.000	1,558.446
Társadalombiztosítási járulék	221.000	307.957
Hitelvisszafizetés	1,600.000	1,525.369
Lakosság befizetései		
Adó és illeték	3,745.000	3,798.597
Nyugdíjjárulék	2,854.000	3,215.448
Hitelvisszafizetés	470.000	410.000
Költségvetési szervek befizetései		
Központi szervek	1,807.508	1,909.411
Tanácsi szervek	1,193.684	1,295.349
Társadalombiztosítási járulék	1,149.700	1,171.546
Egyéb befizetések	2,677.000	2,318.547
Bevételek főösszege	**104,750.173**	**109,310.276**

Összesítés:		
Bevételek főösszege	104,750.173	109,310.276
Kiadások főösszege	104,700.327	107,813.748
Bevételi többlet	**49.846**	**1,496.528**

[1]) Árkiegészítéssel csökkentett adatok.
[2]) Dotációval csökkentett adatok.
[3]) Tartalék, amelynek felhasználása a közületi kiadások teljesítési adatai között szerepel.

VÉGREHAJTÁSÁNAK MÉRLEGE

forintban)

Kiadások	Előirányzat	Teljesítés
Felhalmozási kiadások		
Beruházások	20,685.100	23,152.107
Készletezés	.	127.117
Termelőszövetkezeteknek nyújtott hosszú- és középlejáratú hitelek	3,320.000	2,649.447
Termelőszövetkezeteknek nyújtott beruházási és egyéb hozzájárulás	3,916.000	4,268.731
Egyéb hosszú- és középlejáratú hitelek	513.000	416.917
Hitelfedezeti Alap	2,300.000	2,110.000
Vállalatok pénzellátása	14,146.830	15,540.726
Közületi kiadások		
Gazdasági szervek és intézkedések kiadásai	6,518.523	7,061.283
Szociális és egészségügyi kiadások	22,440.017	23,064.740
Kulturális kiadások	10,904.075	10,749.239
Védelmi kiadások	5,437.000	5,433.378
Rend- és jogbiztonsági kiadások	4,042.910	4,005.699
Igazgatási kiadások	2,802.974	2,831.740
Pénzügyi lebonyolítási kiadások[3])	560.555	.
Belföldi államkölcsönök visszafizetése	535.000	496.098
Nemzetközi kötelezettségek	3,646.500	3,456.386
Termelőszövetkezeti Nyugdíjalap kiegészítése	373.000	487.000
Egyéb kiadások	2,558.843	1,963.140
Kiadások főösszege	**104,700.327**	**107,813.748**

AZ ÁLLAMI VÁLLALATOK BEFIZETÉSEI

(Ezer

Megnevezés	Eszközlekötési járulék		Illetményadó	
	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Ipar	12,241.586	12,083.770	4,300.362	4,351.144
Építőipar	633.035	599.495	766.657	800.111
Mezőgazdaság	.	.	178.050	162.780
Közlekedés	.	.	1,096.480	1,094.864
Belkereskedelem	272.840	265.596	59.894	45.042
Külkereskedelem	.	.	3.300	2.810
Felvásárlás	.	.	4.300	4.455
Egyéb	.	2.347	140.715	151.205
Együtt	**13,147.461**	**12,951.208**	**6,549.758**	**6,612.411**
Árkiegészítés[1])	.	.	.	.
Dotáció[1])	.	.	.	.
Pénzügyi áthúzódások különbözete[2])	.	— 31.281	.	— 29.764
Költségvetési (pénzforgalmi) előirányzat és teljesítés	**13,147.461**	**12,919.927**	**6,549.758**	**6,582.647**

[1]) Az árkiegészítés és a dotáció költségvetést terhelő kiadások, amelyeket az alábbi táblázat ágazatonként részletez.

[2]) Az 1966. évben elért jövedelmekből 1967. évben befolyt és az 1967. évi jövedelmekből 1968. évben pótlólag befizetésre kerülő összegek különbözete.

[3]) A vámbevételek adatait is tartalmazza.

AZ ÁLLAMI VÁLLALATOK TÁMOGATÁSA

(Ezer

Megnevezés	Árkiegészítés	
	Előirányzat	Teljesítés
Ipar	8,704.022	9,382.395
Építőipar	57.500	49.594
Mezőgazdaság	859.886	920.167
Közlekedés	3,408.622	3,355.163
Belkereskedelem	1,828.285	1,696.153
Külkereskedelem	60.000	86.663
Felvásárlás	573.630	736.353
Egyéb	215.500	270.540
Költségvetési (pénzforgalmi) előirányzat és teljesítés	**15,707.445**	**16,497.028**

NÉPGAZDASÁGI ÁGANKÉNT ÉS JOGCÍMENKÉNT

forintban)

Forgalmi és egyéb adók		Nyereségbefizetés		Egyéb vállalati befizetés	
Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
31,591.694	32,962.208	20,968.932	22,724.792	101.900	177.773
201.945	45.296	1,421.482	1,942.184	200	269
175.309	232.142	793.830	1,203.463	.	668
1,352.516	1,287.050	5,533.208	5,633.061	.	5.081
1,301.351	1,344.762	3,339.833	3,611.664	.	.
4,063.780[3])	5,039.113[3])	227.053	177.885	.	.
226.340	203.432	266.344	378.929	.	.
241.740	260.836	4,501.025	5,200.852	397.900	335.579
39,154.675	**41,374.839**	**37,051.707**	**40,872.830**	**500.000**	**519.370**
—15,707.445	—16,497.028	.	.	.	.
.	.	— 2,306.875	— 2,497.359	.	.
— 100.000	— 38.915	— 100.000	— 1,236.171	.	.
23,347.230	**24,838.896**	**34,644.832**	**37,139.300**	**500.000**	**519.370**

NÉPGAZDASÁGI ÁGANKÉNT ÉS JOGCÍMENKÉNT

forintban)

Dotáció		Egyéb vállalati kiadás	
Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
101.000	101.777	438.673	706.136
.	.	1.578	6.334
748.127	747.514	55.569	46.813
1,382.000	1,497.179	7.060	34.608
1.801	997	1,191.735	1,535.080
50	17	133	16.694
71.097	113.897	.	.
2.800	35.978	1,452.082	1,371.068
2,306.875	**2,497.359**	**3,146.830**	**3,716.733**

A NÉPGAZDASÁGI BERUHÁZÁSOK ÉS A BERUHÁZÁSI HÁNYAD BEFIZETÉSEK FEJEZETENKÉNT

(Ezer forintban)

Megnevezés	Költségvetésből és beruházási hányadból finanszírozott beruházások összege	Beruházási hányad befizetés	Beruházás a költségvetésből
Minisztertanács	14.800	800	14.000
Népköztársaság Ügyészsége	5.600	.	5.600
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	200	.	200
Magyar Testnevelési és Sportszövetség	25.200	.	25.200
Magyar Tudományos Akadémia	199.200	4.100	195.100
Országos Tervhivatal	1.300	.	1.300
Munkaügyi Minisztérium	79.800	.	79.800
Központi Statisztikai Hivatal	68.100	4.300	63.800
Külügyminisztérium	46.100	.	46.100
Pénzügyminisztérium[1])	606.223	25.493	580.730
Igazságügyminisztérium	36.100	15.800	20.300
Kohó- és Gépipari Minisztérium	4,322.500	2,654.800	1,667.700
Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság	36.000	.	36.000
Nehézipari Minisztérium	11,746.400	4,336.400	7,410.000
Központi Földtani Hivatal	7.700	.	7.700
Könnyűipari Minisztérium	1,705.400	652.200	1,053.200
Földművelésügyi Minisztérium	2,361.900	790.800	1,571.100
Országos Erdészeti Főigazgatóság	442.100	143.500	298.600
Belkereskedelmi Minisztérium	360.000	116.300	243.700
Külkereskedelmi Minisztérium	54.200	14.100	40.100
Élelmezésügyi Minisztérium	1,545.100	552.000	993.100
Építésügyi Minisztérium	2,323.500	649.800	1,673.700
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	4,821.500	2,092.900	2,728.600
Országos Vízügyi Főigazgatóság	870.400	59.300	811.100
Magyar Rádió és Televízió	100.100	.	100.100
Művelődésügyi Minisztérium	354.500	16.900	337.600
Egészségügyi Minisztérium	191.900	7.100	184.800
Központi szervek összesen	32,325.823	12,136.593	20,189.230
Tanácsi szervek	6,077.815	696.900	5,380.915[2])
Együtt	**38,403.638**	**12,833.493**	**25,570.145**
Pénzügyi áthúzódások különbözete	— 2,504.584	— 86.546	— 2,418.038
Költségvetési (pénzforgalmi) teljesítés	**35,899.054**	**12,746.947**	**23,152.107**

[1]) Tartalmazza a többi fejezetekre fel nem bontható beruházási összegeket is.

[2]) Nem tartalmazza a szövetkezeti lakásépítéssel kapcsolatos 705.485 ezer forint kiadást.

A KÖLTSÉGVETÉSI ÉS A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI SZERVEK ELŐIRÁNYZATAI ÉS AZOK TELJESÍTÉSE

A KÖZÜLETI KIADÁSOK

(Ezer

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Gazdasági szervek és intézkedések						
Ipar	137.225	.	137.225	167.979	.	167.979
Építőipar	57.420	.	57.420	59.095	.	59.095
Mező- és erdőgazdaság*)	725.872	171.769	897.641	676.821	399.185	1,076.006
Közlekedés és hírközlés	2,243.330	796.649	3,039.979	2,385.469	866.433	3,251.902
Kereskedelem	64.955	.	64.955	30.661	.	30.661
Egyéb gazdasági tevékenység*)	299.486	74.353	373.839	111.262	74.330	185.592
Község- és városgazdálkodás	.	1,016.710	1,016.710	.	1,148.491	1,148.491
Vízgazdálkodás	732.700	198.054	930.754	901.897	239.660	1,141.557
Gazdasági szervek és intézkedések összesen	4,260.988	2,257.535	6,518.523	4,333.184	2,728.099	7,061.283
Szociális és egészségügyi ágazat						
Kórházak és egyéb fekvőbeteg intézmények	462.582	2,387.542	2,850.124	482.684	2,462.961	2,945.645
Klinikák	536.741	.	536.741	554.492	.	554.492
Járóbetegellátás	35.407	1,183.303	1,218.710	36.928	1,166.936	1,203.864
Anya-, csecsemő- és gyermekvédelem	91.524	724.770	816.294	94.375	708.116	802.491
Közegészségügy és járványügy	79.751	149.964	229.715	77.381	142.227	219.608
Egyéb egészségügyi intézmények	205.861	.	205.861	212.691	.	212.691
Egészségügyi célok	199.447	39.812	239.259	162.349	30.977	193.326
Egészségügyi ellátás összesen	1,611.313	4,485.391	6,096.704	1,620.900	4,511.217	6,132.117
Szociális feladatok	97.276	123.865	221.141	93.949	134.870	228.819
Szociális otthonok	31.974	351.479	383.453	30.646	359.358	390.004
Üdültetés	302.639	8.080	310.719	312.215	8.419	320.634
Munkavállalók családvédelme	2,583.000	.	2,583.000	2,535.012	.	2,535.012
Munkavállalók készpénzsegélye	3,045.000	.	3,045.000	3,405.753	.	3,405.753
Munkavállalók gyógyszerellátása	1,820.000	.	1,820.000	2,001.137	.	2,001.137
Nyug- és egyéb ellátás	7,980.000	.	7,980.000	8,051.264	.	8,051.264
Szociális gondoskodás összesen	15,859.889	483.424	16,343.313	16,429.976	502.647	16,932.623
Szociális és egészségügyi ágazat összesen	17,471.202	4,968.815	22,440.017	18,050.876	5,013.864	23,064.740
Kulturális ágazat						
Óvodák	.	786.110	786.110	.	787.760	787.760
Alsófokú oktatás	40.055	3,224.437	3,264.492	.	3,234.630	3,234.630
Nevelőotthonok	84.124	357.667	441.791	85.555	357.674	443.229
Szakmunkástanulók oktatása	854.207	149.661	1,003.868	772.203	140.633	912.836
Középfokú oktatás	403.784	979.613	1,383.397	385.278	955.862	1,341.140
Felsőfokú oktatás	1,385.238	.	1,385.238	1,380.386	.	1,380.386
Tanfolyamok	105.149	65.192	170.341	95.637	49.512	145.149
Oktatás összesen	2,872.557	5,562.680	8,435.237	2,719.059	5,526.071	8,245.130

ÁGAZATONKÉNT ÉS ALÁGAZATONKÉNT

forintban)

Megnevezés	Előirányzat			Teljesítés		
	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen	Központi szervek	Tanácsi szervek	Összesen
Tudományos intézetek és feladatok	678.364	.	678.364	668.191	.	668.191
Népművelési intézmények és feladatok	578.930	324.356	903.286	577.468	358.437	935.905
Művészeti intézmények és feladatok	166.371	87.777	254.148	171.259	94.401	265.660
Sportlétesítmények és feladatok	257.223	6.341	263.564	264.729	7.473	272.202
Kulturális céltámogatás	294.602	74.874	369.476	261.501	100.650	362.151
Népművelési és egyéb kulturális feladatok összesen	1,975.490	493.348	2,468.838	1,943.148	560.961	2,504.109
Kulturális ágazat összesen	4,848.047	6,056.028	10,904.075	4,662.207	6,087.032	10,749.239
Védelmi ágazat	5,437.000	.	5,437.000	5,433.378	.	5,433.378
Rend- és jogbiztonsági ágazat						
Jogbiztonság	295.868	.	295.868	309.788	.	309.788
Rendbiztonság	497	67.568	68.065	215	62.393	62.608
Rendészet	3,678.977	.	3,678.977	3,633.303	.	3,633.303
Rend- és jogbiztonsági ágazat összesen	3,975.342	67.568	4,042.910	3,943.306	62.393	4,005.699
Igazgatási ágazat	1,235.881	1,567.093	2,802.974	1,243.264	1,588.476	2,831.740
Pénzügyi lebonyolítás ágazat	329.000	231.555	560.555	.	.	.
Együtt	**37,557.460**	**15,148.594**	**52,706.054**	**37,666.215**	**15,479.864**	**53,146.079**

Az egyes alágazatoknál és ágazatoknál bekövetkezett előirányzatokat meghaladó teljesítések fedezetét a központilag kezelt előirányzatok és a tartalékok biztosították.

*) Az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal — az év folyamán történt átszervezés következtében — a Mező- és erdőgazdaság alágazatba került át.

A KÖZPONTI ÉS TANÁCSI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK

Megnevezés	Gazdasági		Szociális és egészségügyi	
			á g a	
	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges
			l é t	
Országgyűlés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	.	.	.	.
Minisztertanács	3.224	24	33	33
Népköztársaság Ügyészsége	.	.	.	.
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	.	.	.	.
Magyar Testnevelési és Sportszövetség	.	.	.	.
Magyar Tudományos Akadémia	.	.	.	.
Országos Tervhivatal	70	57	.	.
Munkaügyi Minisztérium	.	.	.	.
Központi Statisztikai Hivatal	335	286	.	.
Külügyminisztérium	.	.	.	.
Pénzügyminisztérium	17	16	.	.
Igazságügyminisztérium	.	.	.	.
Kohó- és Gépipari Minisztérium	.	.	36	35
Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság	297	830	.	.
Nehézipari Minisztérium	.	.	38	38
Országos Anyag- és Árhivatal	.	135	.	.
Központi Földtani Hivatal	.	.	.	.
Könnyűipari Minisztérium	61	60	.	.
Földművelésügyi Minisztérium	4.251	9.019	.	.
Országos Erdészeti Főigazgatóság	332	331	.	.
Belkereskedelmi Minisztérium	189	189	.	.
Külkereskedelmi Minisztérium	196	149	.	.
Élelmezésügyi Minisztérium	452	449	.	.
Építésügyi Minisztérium	65	65	.	.
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	229	88	1.840	2.046
Országos Vízügyi Főigazgatóság	43	42	.	.
Magyar Rádió és Televízió	.	.	.	.
Művelődésügyi Minisztérium	.	.	47	47
Egészségügyi Minisztérium	.	.	20.815	19.924
SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság	.	.	.	.
Vasutas Társadalombiztosítás	.	.	.	.
Üdültetés	.	.	2.771	2.749
Központi szervek összesen	9.761	11.740	25.580	24.872
Tanácsi szervek	7.769	5.295	84.194	84.074
Együtt	**17.530**	**17.035**	**109.774**	**108.946**

Az engedélyezett létszám az Országgyűlés által elfogadottnak felel meg, az év közben végrehajtott módosításokat nem tartalmazza.

ALKALMAZOTTAINAK ZÁRÓLÉTSZÁMA FEJEZETENKÉNT ÉS ÁGAZATONKÉNT

Kulturális		Rend- és jogbiztonsági		Igazgatási		Összesen	
z a t							
engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges
s z á m (fő)							
.	.	.	.	163	170	163	170
619	122	.	.	683	455	4.559	634
.	.	2.023	1.979	.	.	2.023	1.979
.	.	.	.	551	546	551	546
670	652	.	.	.	.	670	652
4.699	5.025	.	.	203	219	4.902	5.244
.	.	7	3	804	570	881	630
9.975	9.220	.	.	373	358	10.348	9.578
138	136	.	.	1.696	1.749	2.169	2.171
20	20	.	.	1.102	1.093	1.122	1.113
192	183	.	.	659	777	868	976
.	.	5.198	5.154	242	327	5.440	5.481
1.715	1.668	.	.	580	398	2.331	2.101
491	480	.	.	87	217	875	1.527
1.487	1.232	.	.	638	440	2.163	1.710
.	.	.	.	.	96	.	231
551	551	.	.	46	45	597	596
695	664	.	.	526	380	1.282	1.104
8.058	7.953	.	.	595	870	12.904	17.842
235	232	.	.	208	.	775	563
529	508	.	.	458	549	1.176	1.246
62	62	.	.	941	860	1.199	1.071
758	732	.	.	391	.	1.601	1.181
510	494	.	.	519	491	1.094	1.050
1.168	1.156	.	.	375	416	3.612	3.706
327	55	.	.	250	210	620	307
2.262	2.296	.	.	.	.	2.262	2.296
16.778	15.679	.	.	715	700	17.540	16.426
2.377	2.448	.	.	344	331	23.536	22.703
.	.	.	.	4.294	4.373	4.294	4.373
.	.	.	.	73	72	73	72
.	.	.	.	113	111	2.884	2.860
54.316	51.568	7.228	7.136	17.629	16.823	114.514	112.139
124.496	124.459	.	.	40.372	38.224	256.831	252.052
178.812	**176.027**	**7.228**	**7.136**	**58.001**	**55.047**	**371.345**	**364.191**

A KÖZPONTI ÉS TANÁCSI KÖLTSÉGVETÉSI

(Ezer

Megnevezés	Állományba összesen	
	engedélyezett	tényleges
Országgyűlés és Népköztársaság Elnöki Tanácsa	4.392	4.503
Minisztertanács	121.890	24.261
Népköztársaság Ügyészsége	55.800	57.980
Központi Népi Ellenőrzési Bizottság	16.700	16.902
Magyar Testnevelési és Sportszövetség	15.079	14.629
Magyar Tudományos Akadémia	142.240	153.282
Országos Tervhivatal	35.931	27.287
Munkaügyi Minisztérium	259.992	244.613
Központi Statisztikai Hivatal	61.729	60.703
Külügyminisztérium	68.718	70.670
Pénzügyminisztérium	28.826	29.855
Igazságügyminisztérium	125.848	135.447
Kohó- és Gépipari Minisztérium	63.643	65.084
Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság	28.258	46.363
Nehézipari Minisztérium	65.689	60.887
Országos Anyag- és Árhivatal	.	6.967
Központi Földtani Hivatal	16.623	16.636
Könnyűipari Minisztérium	37.087	34.469
Földművelésügyi Minisztérium	361.668	449.205
Országos Erdészeti Főigazgatóság	26.928	21.685
Belkereskedelmi Minisztérium	34.625	36.484
Külkereskedelmi Minisztérium	66.609	64.628
Élelmezésügyi Minisztérium	46.554	37.536
Építésügyi Minisztérium	33.409	32.607
Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium	84.562	85.513
Országos Vízügyi Főigazgatóság	22.161	11.622
Magyar Rádió és Televízió	60.694	61.168
Művelődésügyi Minisztérium	427.436	423.123
Egészségügyi Minisztérium	522.371	528.802
SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság	92.500	92.691
Vasutas Társadalombiztosítás	1.758	1.679
Üdültetés	64.600	66.749
Központi szervek összesen	2,994.320	2,984.030
Tanácsi szervek	5,418.394	5,340.887
Együtt	**8,412.714**	**8,324.917**

Az engedélyezett béralap az Országgyűlés által elfogadottnak felel meg, az év közben végrehajtott módosításokat nem tartalmazza.

SZERVEK BÉRALAPJA FEJEZETENKÉNT

forintban)

tartozók bére		Egyéb bérek			
ebből: igazgatási szervek		összesen		ebből: igazgatási szervek	
engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges
4.392	4.503	5.697	5.987	5.697	5.987
26.247	18.596	9.708	1.437	1.661	261
.	.	2.100	1.895	.	.
16.700	16.902	240	236	240	236
.	.	801	794	.	.
6.511	7.205	34.266	36.253	5.677	5.752
32.829	25.416	1.533	589	1.173	376
12.132	11.697	16.388	13.931	343	279
49.069	49.787	14.982	14.895	13.085	12.792
68.300	70.279	985	1.307	957	1.289
23.620	24.772	1.882	1.631	559	522
8.112	11.709	15.400	15.957	200	227
22.368	20.734	14.492	9.832	374	348
3.900	8.098	9.408	9.327	5.900	5.922
24.807	23.535	8.192	6.196	600	573
.	2.723	.	905	.	864
1.709	1.697	326	376	151	153
17.882	15.843	6.528	6.179	650	513
22.022	29.418	31.508	33.702	308	272
7.438	3.713	2.346	1.959	213	16
14.444	16.367	4.414	4.034	498	522
57.960	58.156	1.848	1.579	87	189
14.756	6.768	2.880	2.214	122	47
19.299	18.970	1.485	1.659	119	129
14.000	14.804	22.891	21.405	100	75
9.100	8.825	3.241	922	100	99
.	.	55.000	52.821	.	.
24.116	24.765	43.345	29.147	286	313
11.680	11.291	38.829	35.751	345	323
92.500	92.691	1.550	1.513	1.550	1.513
1.758	1.679	40	37	40	37
3.670	3.704	2.200	2.680	5	5
611.321	604.647	354.505	317.150	41.040	39.634
903.069	874.724	783.783	727.216	27.342	27.490
1,514.390	**1,479.371**	**1,138.288**	**1,044.366**	**68.382**	**67.124**

A TANÁCSOK KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATAI ÉS AZOK TELJESÍTÉSE

A FŐVÁROS, MEGYÉK, MEGYEI JOGÚ VÁROSOK

(Ezer

Megnevezés	Vállalatok nyereségbefizetése		Eszközlekötési járulék	
	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
Budapest főváros	829.673	890.000	88.789	85.600
Baranya megye	60.317	60.300	11.198	11.196
Bács-Kiskun megye	74.600	75.000	16.700	18.700
Békés megye	65.741	67.654	4.438	4.300
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	79.576	96.300	14.770	15.100
Csongrád megye	62.525	63.000	13.717	12.198
Fejér megye	54.650	57.100	7.500	7.373
Győr-Sopron megye	73.421	78.369	11.065	11.100
Hajdú-Bihar megye	70.654	81.200	10.137	11.828
Heves megye	51.352	54.478	7.286	6.690
Komárom megye	73.248	77.000	7.228	7.250
Nógrád megye	38.175	38.607	5.409	4.493
Pest megye	138.740	171.100	19.740	19.740
Somogy megye	48.439	54.100	7.975	8.450
Szabolcs-Szatmár megye	49.850	56.800	7.326	8.146
Szolnok megye	65.904	73.049	7.538	7.500
Tolna megye	27.300	26.368	7.100	6.900
Vas megye	60.199	66.000	8.706	7.800
Veszprém megye	56.966	73.200	11.914	10.377
Zala megye	53.266	65.000	11.543	11.600
Debrecen megyei jogú város	20.436	19.000	2.908	2.678
Miskolc megyei jogú város ..	21.600	24.900	4.674	4.900
Pécs megyei jogú város	6.301	23.000	2.739	2.900
Szeged megyei jogú város ..	29.595	28.100	5.000	4.700
Együtt	**2,112.528**	**2,319.625**	**295.400**	**291.519**

*) Ebből adórészesedés 7,869.993 ezer forint, állami hozzájárulás 5,784.184 ezer forint, beruházások fedezete (szövetkezeti lakásépítéssel együtt) 6,086.400 ezer forint, költségvetési tartalék pénzfedezete 555.244 ezer forint.

BEVÉTELEI FŐBB JOGCÍMENKÉNT

forintban)

Működési bevételek		Szabályozó bevételek		Összesen	
Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
259.494	274.391	4,158.356	4,661.708	5,336.312	5,911.699
32.871	37.208	441.014	531.654	545.400	640.358
55.924	63.993	762.364	937.208	909.588	1,094.901
56.200	61.326	661.138	811.700	787.517	944.980
47.603	52.743	785.393	909.757	927.342	1,073.900
40.668	42.743	494.246	528.022	611.156	645.963
48.424	52.996	634.498	806.589	745.072	924.058
47.817	48.734	746.971	903.460	879.274	1,041.663
40.727	45.054	513.357	567.791	634.875	705.873
35.685	37.814	523.597	619.224	617.920	718.206
34.540	37.128	492.495	628.983	607.511	750.361
28.522	31.704	420.382	537.943	492.488	612.747
77.889	81.032	798.569	874.259	1,034.938	1,146.131
53.128	57.447	569.644	765.656	679.186	885.653
54.406	57.970	806.702	916.698	918.284	1,039.614
52.580	60.260	662.104	773.264	788.126	914.073
34.409	39.804	487.019	621.088	555.828	694.160
35.873	37.852	563.062	768.838	667.840	880.490
46.311	57.035	789.247	803.313	904.438	943.925
28.432	29.280	483.465	567.810	576.706	673.690
18.324	20.229	315.931	388.922	357.599	430.829
25.927	27.848	623.708	659.732	675.909	717.380
20.411	22.284	358.508	358.720	387.959	406.904
17.519	18.474	321.547	353.482	373.661	404.756
1,193.684	**1,295.349**	**17,413.317**	**20,295.821*)**	**21,014.929**	**24,202.314**

A FŐVÁROS, MEGYÉK, MEGYEI JOGÚ VÁROSOK

(Ezer

Megnevezés	Vállalati kiadások	
	Előirányzat	Teljesítés
Budapest főváros	737.152	754.729
Baranya megye	4.112	4.604
Bács-Kiskun megye	16.926	11.983
Békés megye	6.354	4.261
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	16.740	19.155
Csongrád megye	6.380	8.308
Fejér megye	23.099	23.511
Győr-Sopron megye	61.173	62.900
Hajdú-Bihar megye	2.312	2.629
Heves megye	16.451	17.051
Komárom megye	17.717	21.601
Nógrád megye	12.453	13.863
Pest megye	11.075	13.839
Somogy megye	12.173	16.259
Szabolcs-Szatmár megye	3.483	4.211
Szolnok megye	12.921	15.688
Tolna megye	4.467	7.708
Vas megye	23.460	24.755
Veszprém megye	18.590	18.828
Zala megye	12.677	17.299
Debrecen megyei jogú város	29.731	31.976
Miskolc megyei jogú város	26.703	28.995
Pécs megyei jogú város	30.934	31.053
Szeged megyei jogú város	23.486	25.425
Együtt	**1,130.569**	**1,180.631**

*) Tartalmazza a szövetkezeti lakásépítésekre fordított összegeket is.

KIADÁSAI FŐBB JOGCÍMENKÉNT

forintban)

Beruházások		Költségvetési szervek kiadásai		Összesen	
Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés	Előirányzat	Teljesítés
1,424.789	1,611.600	3,174.371	3,223.766	5,336.312	5,590.095
63.557	92.600	477.731	516.854	545.400	614.058
141.917	270.800	750.745	746.945	909.588	1,029.728
106.316	190.800	674.847	683.164	787.517	878.225
216.483	279.000	694.119	710.976	927.342	1,009.131
113.353	101.500	491.423	489.405	611.156	599.213
164.715	285.300	557.258	560.995	745.072	869.806
203.725	302.000	614.376	623.161	879.274	988.061
94.094	106.400	538.469	553.588	634.875	662.617
118.239	148.800	483.230	510.804	617.920	676.655
156.239	235.900	433.555	438.849	607.511	696.350
73.988	138.700	406.047	405.494	492.488	558.057
172.698	168.900	851.165	869.936	1,034.938	1,052.675
131.940	259.900	535.073	556.196	679.186	832.355
152.624	188.600	762.177	783.221	918.284	976.032
111.423	154.200	663.782	704.730	788.126	874.618
120.977	180.700	430.384	439.928	555.828	628.336
134.080	285.400	510.300	522.898	667.840	833.053
250.741	210.400	635.107	648.628	904.438	877.856
142.643	184.300	421.386	446.818	576.706	648.417
120.254	156.500	207.614	218.506	357.599	406.982
259.707	263.100	389.499	388.027	675.909	680.122
135.388	136.400	221.637	215.945	387.959	383.398
125.876	134.600	224.299	221.030	373.661	381.055
4,735.766*)	**6,086.400*)**	**15,148.594**	**15,479.864**	**21,014.929**	**22,746.895**

A FŐVÁROS, MEGYÉK, MEGYEI JOGÚ VÁROSOK

Megnevezés	Gazdasági		Szociális és egészségügyi	
	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges
	á g a			
	l é t			
Budapest főváros	702	508	22.009	21.788
Baranya megye	196	101	2.589	2.616
Bács-Kiskun megye	651	461	4.122	4.134
Békés megye	590	400	3.382	3.372
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	354	224	3.108	3.017
Csongrád megye	360	236	2.565	2.624
Fejér megye	194	97	2.849	2.866
Győr-Sopron megye	252	146	3.271	3.280
Hajdú-Bihar megye	316	183	2.695	2.682
Heves megye	167	108	2.720	2.696
Komárom megye	349	302	2.898	2.883
Nógrád megye	171	120	2.120	2.114
Pest megye	537	368	3.877	3.803
Somogy megye	446	314	2.609	2.628
Szabolcs-Szatmár megye	295	171	4.136	4.103
Szolnok megye	550	377	3.271	3.283
Tolna megye	349	261	2.087	2.083
Vas megye	269	169	2.803	2.887
Veszprém megye	472	377	3.116	3.143
Zala megye	236	137	1.923	1.924
Debrecen megyei jogú város	78	52	688	719
Miskolc megyei jogú város ..	76	50	3.276	3.344
Pécs megyei jogú város	55	45	773	773
Szeged megyei jogú város ..	104	88	1.307	1.312
Együtt	**7.769**	**5.295**	**84.194**	**84.074**

Az engedélyezett létszám az Országgyűlés által elfogadottnak felel meg, az év közben végrehajtott módosításokat nem tartalmazza.

ALKALMAZOTTAINAK ZÁRÓLÉTSZÁMA ÁGAZATONKÉNT

Kulturális		Igazgatási		Összesen	
z a t					
engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges
s z á m (fő)					
21.648	21.612	4.252	4.100	48.611	48.008
3.510	3.537	1.770	1.654	8.065	7.908
6.525	6.433	2.434	2.287	13.732	13.315
5.905	5.854	1.856	1.756	11.733	11.382
6.588	6.572	2.729	2.562	12.779	12.375
4.155	4.143	1.487	1.417	8.567	8.420
5.053	5.030	1.479	1.398	9.575	9.391
5.492	5.516	1.645	1.555	10.660	10.497
5.239	5.213	1.712	1.591	9.962	9.669
3.957	4.000	1.514	1.415	8.358	8.219
3.701	3.736	1.096	1.039	8.044	7.960
2.924	2.929	1.271	1.199	6.486	6.362
8.839	8.892	2.914	2.794	16.167	15.857
4.118	4.139	2.012	1.893	9.185	8.974
7.329	7.285	2.525	2.389	14.285	13.948
5.888	5.850	1.924	1.816	11.633	11.326
3.592	3.596	1.355	1.269	7.383	7.209
3.988	3.993	1.528	1.423	8.588	8.472
5.121	5.115	2.023	1.914	10.732	10.549
3.224	3.245	1.613	1.531	6.996	6.837
1.877	1.884	312	313	2.955	2.968
2.278	2.316	352	347	5.982	6.057
2.012	2.031	291	286	3.131	3.135
1.533	1.538	278	276	3.222	3.214
124.496	**124.459**	**40.372**	**38.224**	**256.831**	**252.052**

A FŐVÁROS, MEGYÉK, MEGYEI

(Ezer

Megnevezés	Állományba összesen	
	engedélyezett	tényleges
Budapest főváros	1,034.543	1,020.610
Baranya megye	170.548	168.495
Bács-Kiskun megye	291.144	286.063
Békés megye	247.282	241.116
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	267.577	262.620
Csongrád megye	177.946	177.245
Fejér megye	199.780	198.614
Győr-Sopron megye	226.045	223.047
Hajdú-Bihar megye	199.411	197.164
Heves megye	169.346	168.267
Komárom megye	170.597	167.469
Nógrád megye	140.061	136.499
Pest megye	339.095	337.694
Somogy megye	199.382	195.740
Szabolcs-Szatmár megye	296.704	294.346
Szolnok megye	246.592	241.430
Tolna megye	154.025	150.357
Vas megye	180.824	180.043
Veszprém megye	237.894	230.719
Zala megye	152.389	149.717
Debrecen megyei jogú város	63.271	61.841
Miskolc megyei jogú város	121.680	121.527
Pécs megyei jogú város	65.522	63.987
Szeged megyei jogú város	66.736	66.277
Együtt	**5,418.394**	**5,340.887**

Az engedélyezett béralap az Országgyűlés által elfogadottnak felel meg, az év közben végrehajtott módosításokat nem tartalmazza.

JOGÚ VÁROSOK BÉRALAPJA

forintban)

tartozók bére		Egyéb bérek			
ebből: igazgatási szervek		összesen		ebből: igazgatási szervek	
engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges	engedélyezett	tényleges
101.531	98.679	175.078	173.318	1.677	2.508
39.458	38.254	24.600	22.040	1.661	1.564
53.071	51.296	36.454	33.205	1.259	1.181
41.542	40.547	30.585	27.297	678	661
59.314	57.366	37.451	32.687	2.771	2.606
31.925	31.584	25.077	21.971	480	453
32.944	31.875	28.094	27.585	893	814
37.139	35.767	29.915	27.632	1.467	1.366
37.375	35.890	32.433	29.438	844	877
33.921	32.668	27.049	24.257	1.120	1.096
24.954	23.924	23.083	21.968	572	605
28.874	27.452	18.756	16.480	1.047	970
62.825	60.914	45.306	42.323	1.189	1.496
44.046	42.454	24.578	22.653	1.542	1.309
54.229	52.590	38.227	34.370	1.401	1.408
42.600	41.360	34.625	30.981	1.264	1.265
29.426	28.457	21.005	17.903	907	853
34.230	33.225	24.029	21.596	1.812	1.676
46.675	44.577	33.139	29.134	1.794	1.810
35.531	34.926	18.547	16.739	1.605	1.582
7.896	7.731	9.102	8.221	307	314
9.013	8.827	19.595	20.086	429	470
7.392	7.320	15.057	14.004	258	253
7.158	7.041	11.998	11.328	365	353
903.069	**874.724**	**783.783**	**727.216**	**27.342**	**27.490**

A KÖZSÉGFEJLESZTÉSI ALAP

(Ezer

Bevételek	Előirányzat	Teljesítés
Lakosság hozzájárulása	387.520	398.630
Szövetkezetek hozzájárulása	72.848	91.928
Állami hozzájárulás	444.595	436.761
Vegyes pénzügyi forrású beruházás címen kapott hozzájárulás[1])	14.409	493.797
Működési (egyéb) bevétel[2])	155.634	347.471
Bankhitel	133.332	92.528
Pénzmaradvány	865.464[3])	822.350
Összesen	**2,073.802**	**2,683.465**
Társadalmi munka értéke	294.034	608.038
Helyi anyag értéke	31.102	71.934
Bevételek főösszege	**2,398.938**	**3,363.437**
Összesítés:		
Bevételek főösszege	2,398.938	3,363.437
Kiadások főösszege	1,577.548	2,213.700
Bevételi többlet	**821.390**	**1,149.737**

[1]) Állami vállalatoktól, szövetkezeti és egyéb szervektől közös beruházások megvalósítására átvett pénzeszközök.

[2]) A házhelyek és az államosított kisebb házingatlanok értékesítéséből stb. származó bevételek.

[3]) Az 1966. XII. 31-i tényleges pénzmaradvány.

BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

forintban)

Kiadások	Előirányzat	Teljesítés
Beruházás	879.186	1,005.484
Felújítás	175.067	213.326
Beszerzés	27.481	47.483
Bankhitel visszafizetése	19.134	67.974
Működési (egyéb) kiadás	151.544	199.461
Összesen	**1,252.412**	**1,533.728**
Társadalmi munka értéke	294.034	608.038
Helyi anyag értéke	31.102	71.934
Kiadások főösszege	**1,577.548**	**2,213.700**

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

Törvényjavaslat 3
A törvényjavaslat indokolása 7

Összesítések

Az 1967. évi állami költségvetés végrehajtásának mérlege 28
Az állami vállalatok befizetései és támogatása népgazdasági áganként és jogcímenként 30
A népgazdasági beruházások és a beruházási hányad befizetések fejezetenként 32

A költségvetési és a társadalombiztosítási szervek előirányzatai és azok teljesítése

A közületi kiadások ágazatonként és alágazatonként 34
A központi és tanácsi költségvetési szervek alkalmazottainak zárólétszáma fejezetenként és ágazatonként 36
A központi és tanácsi költségvetési szervek béralapja fejezetenként 38

A tanácsok költségvetési előirányzatai és azok teljesítése

A főváros, megyék, megyei jogú városok bevételei főbb jogcímenként 42
A főváros, megyék, megyei jogú városok kiadásai főbb jogcímenként 44
A főváros, megyék, megyei jogú városok alkalmazottainak zárólétszáma ágazatonként .. 46
A főváros, megyék, megyei jogú városok béralapja 48
A Községfejlesztési Alap bevételei és kiadásai 50